Akbaba

İstanbulda « Bahar ve Çiçek Bayramı » başladı.

Lâle devri!

Ümitlerinizi büyük imkânlara bağlayınız...

tasarruflarınız için en zengin ikramiye plânından faydalanınız

50 APARTMAN DAİRESİ

2 MİLYON

her 150 liraya 1 kur'a numarası

24 AĞUSTOSTA:

6 Apartman Dairesi ve 260.000 lira

CEM'AN 4 MİLYON LİRA

TÜRKİYE İŞ BANKASI

paranızın... istikbalinizin emniyeti

FAAL d - 548

SAYI : 382 C. : 15 9 TEMMUZ 1959 ★ SAHİBİ: YUSUF ZİYA ORTAÇ ★ FİATI: 100 KURUŞ

Akbaba siyasî mizah gazetesi

Koltukta Kaybolanlar !..

HANİ usta gözbağcılar vardır: Avucuna saatinizi koyarsınız. Bir kapar, bir açar, aaa, yok olmuş!

Çocukların, hattâ büyüklerin ağızlarını açık bırakan bu el çabukluğu, iktidar koltuğunun yok ettiği insanlara bakılırsa pek sönük, pek acemi, pek başarısız kalır.

İktidar koltuğu, sihirbazın eli gibi, içine aldığı bir cep saatini değil, altın saati, plâtin kordonu, siyah şapkası, kuyruklu frağı, parlak pabuçları ve seksen kiloluk besili vücudiyle koskoca politikacıları bir kere dişlerinin arasına aldı mı, burunlarına insan eti kokan masal devleri gibi, çiğniyor, öğütüyor, yok ediyor.

Politika koltuğunda kaybolmuş iki insana, hem de sahiden sevdiğim iki insana pek acırım: Doktor Behçet Uz'la doktor Lûtfi Kırdar'a...

Biri İzmir, biri İstanbul Belediyesinin başındayken, bu iki seçme insanımız, toprağını sevmiş cins ağaçlar gibi her gün yeni yapraklar, yeni çiçekler, yeni meyvalar veriyordular... Ama, kendi topraklarından sökülüp politikanın hoyrat iklimine taşınınca, o taze yapraklar solmaya, o güzel çiçekler sararmaya ve o tatlı meyvalar mozalaklaşmaya başladı... Ağaçlar kuruyordu artık!

Keşke, politikada da, tıpkı güreşte olduğu gibi bir tartı olabilse ve siyaset adamlarımız da tıpkı pehlivanlarımız gibi kantara vurulduktan sonra kendi mânevi kilolarına göre mindere çıksalar: Sen, Bakanlığa!... Sen, müsteşarlığa!... Sen, genel müdürlüğe! .. Sen, parti başkanlığına!..

İki gündür, radyo haberlerinden öğreniyorum: Sayın Kırdar Karadeniz illerini dolaşıyormuş... Nasıl mı? Her birinde yarım saat, bir saat, iki saat kalarak!

Dün akşam, ajans haberleri Ordu'ya uğrayıp Giresun'a geçtiğini müjdelediler. Sayın Sağlık Bakanı verem dispanserini gezmiş!... Hani şu on iki yıl önce kavga döğüş bizim yaptırdığımız verem dispanserini!... Başka?... İnşa edilmekte olan Devlet Hastahanesini incelemiş!... Aman, şu yine on iki yıl önce yerini ayırttığımız, plânını çizdirdiğimiz, parasını koydurduğumuz hastahane demek sevgili Kırdar'ın Taksim Meydanı'ndaki Opera binasına döndü... Hâlâ, hâlâ, hâlâ yapılıyor, öyle mi?...

E, sayın Bakan sonra nereye gitmişler acaba?... Ünye'ye mi? Fatsa'ya mı? Perşembe'ye mi? Gölköy'e mi? Mesudiye'ye mi?... Yoook, galiba açıkta bekleyen gemiye atlayıp doğru Giresun'a!

Ne o?... Bunun adı tetkik seyahati!... A devletlim, nereye gittin, nereyi gezdin, nereyi gördün ki buna bir de isim takıyorsun?...

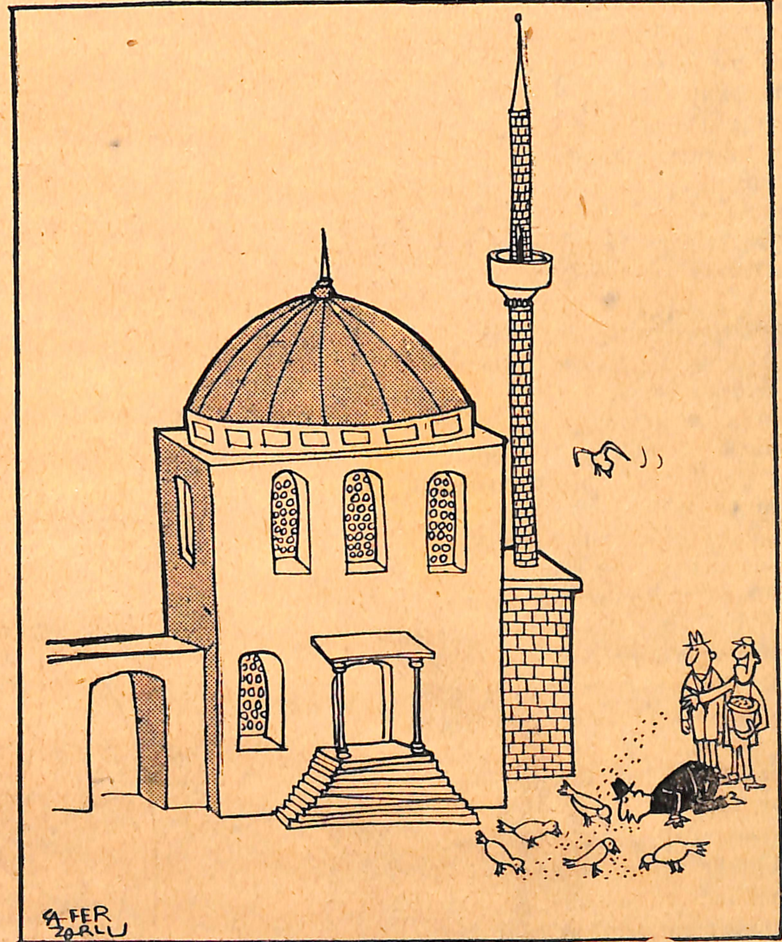
Bir memleketin sağlık yapısı, sağlık ihtiyacı, sağlık durumu vapurdan alay-ı vâlâ ile rıhtıma çıkmak ve iki resmî selâm, üç ısmarlama alkışla mı olur?...

Hayır, hayır, buna düpedüz dinlenme gezisi derler!... Sayın Sıhhat Vekilimiz yorulan vücutlarını, yıpranan enerjilerini, eskiyen hafızalarını yaz denizinde yıkayıp haziran güneşinde ışıtmak için yurt içi bir geziye çıktılar... O kadar!

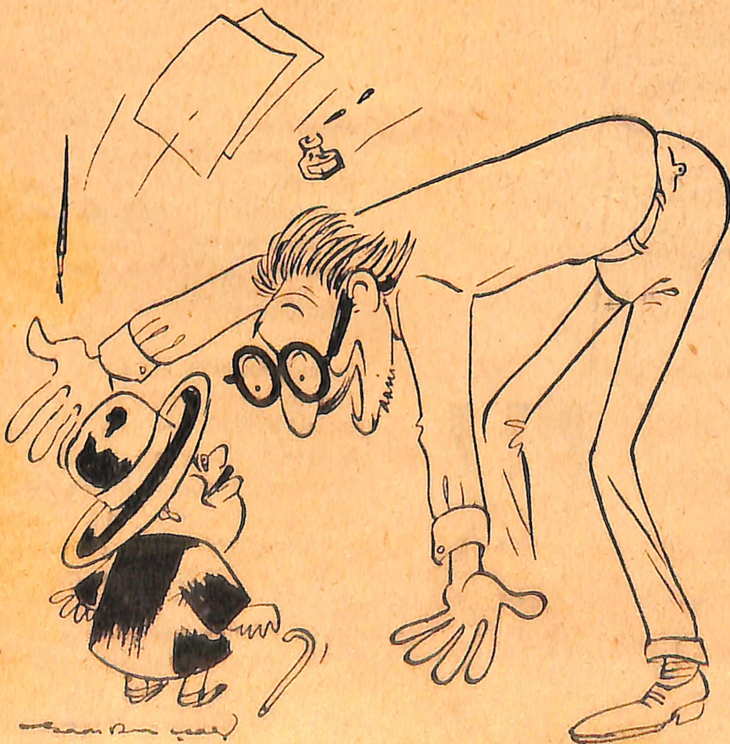
Buna hakkı yok mu?... Vekil olarak da var, mebus olarak da var, insan olarak da var... Yeter ki, döndüğü zaman o kıymetler yamyamı koltukta artık kendisini bulabilelim!

Yusuf Ziya ORTAÇ

Ekmeğe yapılan zamdan sonra

YAZISIZ!

Karikatürist — Aman üstadım nerelerdesiniz, mevzusuzluktan ölüyoruz...

Rıza Tevfik, Bebek'te komşumuzdu. İki bitişik evde oturuyorduk. Ben, henüz genç, hayır pek genç bir şairdim. Şair de değil, şair adayı!

Bir gün, büyük komşumuz:

— Bu cuma seni Bilgi Derneği'ne götüreceğim, dedi. Ziya Gökalp tanımak istiyor...

Ziya Gökalp, benim için sadece «Turan» isimli şiirden ibaretti:

Nabızlarımda vuran duygular ki târihin
Birer derin sesidir...

Diye başlıyan ve:

Vatan ne Türkiyedir Türklere, ne Türkistan,
Vatan büyük ve müebbet bir ülkedir: Turan!

Diye biten şiirden ibaret... Ama bu şiir, edebiyatımıza çağ değiştirtiyordu: Ümmet devrinden millet devrine onunla girdik!

Bilgi Derneği Cağaloğlunda idi: Köşe başındaki İçtihat Yurdunun ikinci katında...

Rıza Tevfik beni salon kapısında bıraktı:

— Sen gir, ben Abdullah Cevdet'i görüp geleceğim şimdi...

Ömrümde bu kadar yalnız kaldığımı bilmiyorum. İçeride upuzun bir masa vardı. Başında da, yuvarlak yüzlü, pos bıyıklı, kıravatının düğümü gerdanı altında kaybolmuş, yarı dalgın, yarı utangaç bir adam...

Terbiyeli bir temennahla masanın öbür ucuna iliştim. Ara sıra ürkek gözlerle biribirimize bakıp susuyorduk. Başımızda fes, boynumuzda kolalı yaka ve kapalı bir salonda temmuz... Kolay mı?

Biraz sonra korıdorda iki kahkaha birden şakradı. Birini, görmeden tanıdım: Rıza Tevfik'in kahkahasıydı. Ama öteki? Ötekini, içeri girdikten sonra da tanımadım: Açık kumral bıyıklı, mavi gözlü, geniş şakaklı, sivri çeneli, hafif çiçek bozuğu biriydi bu...

Sonra öğrendim: Karşı karşıya yarım saat sustuğumuz yumuşak adam Ziya Gökalp'miş. Öbürü de Ömer Seyfettin!

O gün, edebiyat tarihinde «Hecenin beş şairi» diye bir bölüm açanlardan üçü orada tanıştılar. Susan adam, iki saat konuştu: Biraz yorgun, biraz tutuk, ama dinliyeni sürükliyen bir bilgi, bir anlayış ve inandırışla...

İkinci cuma, hece vezni ile ilk şiirimi getirdiğim zaman, Ziya Gökalp, ilk çocuğunun doğum müjdesini almış bir baba kadar bahtiyardı.

Ondan sonra onu, Birinci Dünya Savaşının başından Mütarekenin başına kadar üç ayrı yerde gördüm: Evinde, İttihat ve Terakki merkezinde, Bekirağa bölüğünde...

Gökalp, önceleri Cerrahpaşa'da, arka pencereleri geniş maviliklere bakan küçük, ahşap bir evde oturuyordu: Yer, çıplak tahta, pencereler patiska perde, eşya, bir eski sedir, çarpık bacaklı üç sandalye...

O, arkasında ince çizgili bir entari, çıplak ayaklarında mercan terlikler, gelir, saatlerce, Türk mitolojisini anlatır, yarınki Türk operasını hayal eder, bize, yepyeni, bambaşka ufuklar açardı.

Bu şatafatsız adam, Osmanlı İmparatorluğunu avucunda tutan adamdı. Bu fakir ev de onun evidi... Hem de kira evi!

Ziya Gökalp, parayı tanımadan yaşadı, tanımadan öldü. Evininin kışlık odununu bile arkadaşları alırdılar.

O, yalnız hayallerinin içinde bahtiyardı: Minarelerinde Türkçe ezan okunan camiler, dükkânlarında Türk malları satılan çarşılar, erkekle eşit Türk kadını ve... Ve çağdaş müslüman Türk milleti!

O, tek başına bir genç kuşağa ideal aşılamıştı:

Türkiye büyüyüp Turan olacak,
Düşmanın ülkesi viran olacak!

Çanakkale'ye bu iki mısra ile bir kaç üniversite gömdük.

Gökalp'ı dinliyenler, ona inanırdı. Çünkü inandığını konuşan adamdı o!

Bir kere kızdığını gördüm: Fuzuli'nin Türklüğünden şüphelenen Abdullah Cevdet'e karşı:

— Böyledir, diye bağırmıştı, kendisinden şüphe edenler, başkalarından da eder!

Yahya Kemal'i eski ağız gazellerden vazgeçirmek için inat ile uğraşıyordu. Nihayet şu meşhur beyti söyledi:

Harâbîsin, harâbâtî değilsin,
Kökün mâzîdedir, âtî değilsin!

Ama Yahya Kemal hece vezni ile bir şiir yazınca, beş cepheden bozgun çığlıkları gelen o perişan günlerde, Gökalp, bir zafer müjdesi almışcasına sevinmişti!

Büyük ilim adamı Gökalp, büyük bir şairdi de. Şu dört mısra'a bakınız, acı renklerle çizilmiş bir tablo kadar canlı değil mi?

Karanlık bir gece, sabaha yakın,
Oğuzun üstüne çöktü bir akın,
Bu akın atadan kalma bir öçtü:
Yıldı Oğuzeli, batıya göçtü!

Çocuk masalları içinde Alageyik hâlâ eşsizdir:

Çocuktum, ufacıktım,
Top oynadım, acıktım,
Yerde buldum bir erik,
Kaptı bir Alageyik!

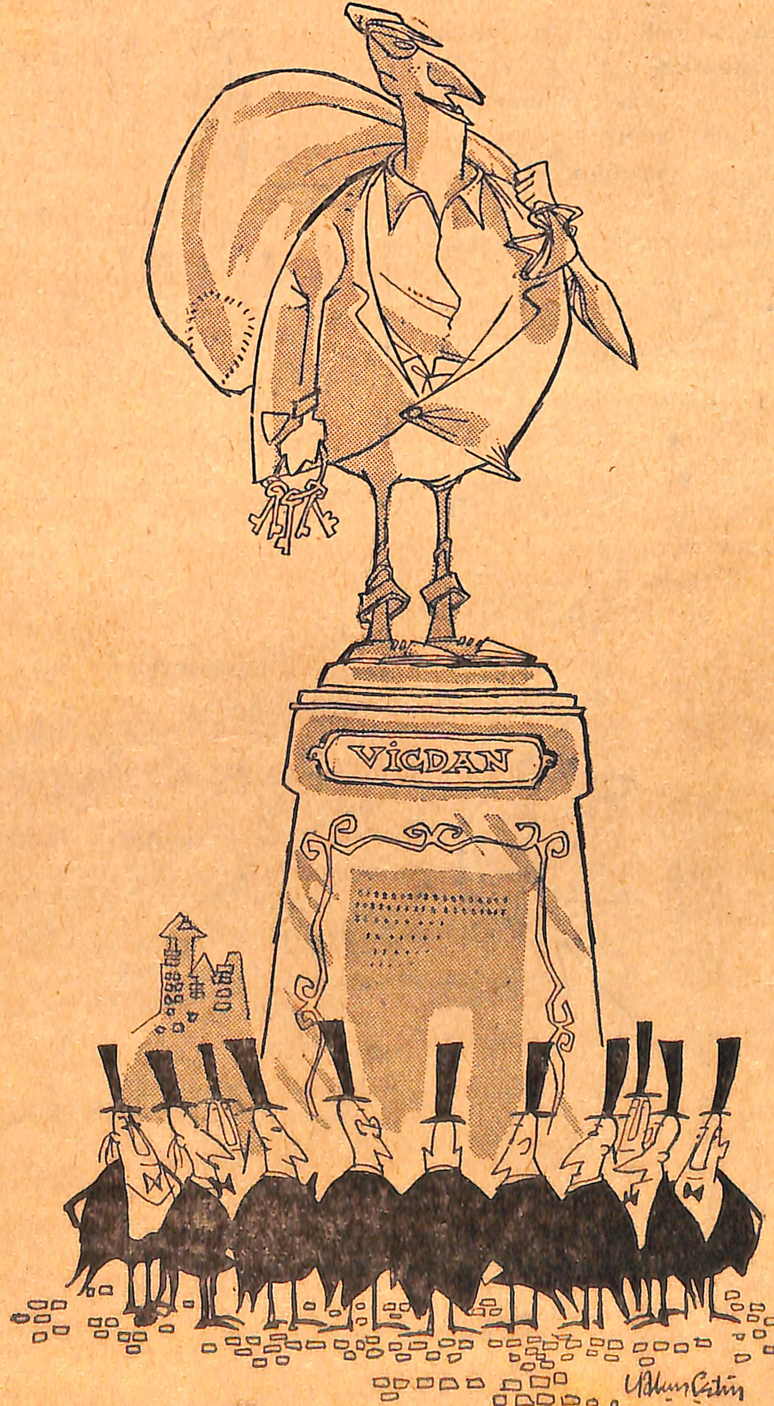
Biliyor musunuz, bu çocuk şiirini yazarken hâlâ içim beni çocuklaştıran bir hazla doluyor!

Gökalp'ın lirik şiirleri de böyledir:

Benim gönlüm kış günü aç
Kalan bülbül gibi muhtaç,
Ruhum hasta, sensin ilâç,
Beni dertten kurtar Tanrım!

Nasıl?.. Vezninden, kafiyesinden ve mânalı olmasından başka kusuru yok değil mi?

Vicdan azabı çeken bir hırsız teslim oldu (Gazeteler)

YAZISIZ!

Bir milletvekili lâikliğin kaldırılmasını istiyor.

YAZISIZ!

Nuruosmaniye'deki İttihat ve Terakki merkezinin Encümen odasında her gün toplanırdık: Ömer Seyfettin, Ali Canip, Enis Behiç, Fuat Köprülü en çok, en sık gelenlerdendi. Haaa, bir de şair İdris Sabih... Tanımadınız değil mi?... Bayram sabahı Çanakkale'de şehit düşen kardeşi için:

Kaşından daha çok bıyığın
yokken,
Döğüştün yeleli arslanlar gibi!

....

El fıtra verdi, sen canını verdin,
Ne acı bir Şeker Bayramı yaptık!

mısralariyle ağlayan şair...

Gökalp, bu odada her gün yeni bir konuya ışık tutardı:

— Cami, adından da belli, cem olunan yer, içtima mahalli. Orada, müslüman Türkler hayır işlerini, sosyal dâvalarını konuşacaklar... Camide, sıralar ve sandalyeler olacak... Kadın, erkek, oturup büyük mürşitlerin nasihatlerini dinliyecek, aydınlanacak! Mescit, yine adından belli: Secde edilen yer. Orada müslümanlar namazlarını kılarlar, Tanrı'ya dualarını yükseltirler...

Bu konuşmalar her gün değişirdi: Türk edebiyatı, Türk tarihi, Türk mimarlığı, Türk mitolojisi onun dile getirdiği başlıca bahislerdi.

Diyarbakırlı Ziya Gökalp, şark lı kılığı içinde garplı ilim kafasını taşıyan tek adamımızdır.

Konuştuğu konu üstünde, sözü dağıtmadan, dikkatini, bilgisini onun kadar toplayan insan görmedim. İnandığını cezbe içinde savunurdu. Bir gün, Büyükada'da Türkleşmek, İslâmlaşmak, Avrupalılaşmak üstüne fikirlerini anlatırken, masa üstündeki fesi yere düşmüş.

— Ziya bey, demişler, fesiniz yere düştü...

Göz ucuyla bile bakmadan:

— Giderken alırım! deyip yine sözüne devam etmiş...

Onu, Mütarekede tevkif edecek lerdi. Dostları «kaç» dediler. Güldü ve sustu. Ertesi sabah «Bekirağa Bölüğü» ne hapsettiler. Haftada iki gün ziyaretine giderdim. Demir karyolasının bir ucuna o oturudu, bir ucuna ben... Bu ölüm hücresinde, yatak odasındaymış kadar rahat yine eski sohbetlerine devam ederdi.

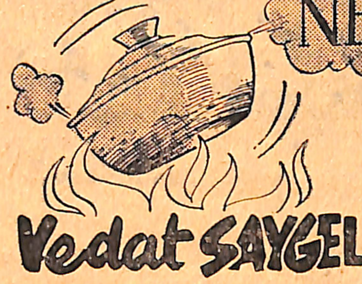
— Bizim, derdi, iki benliğimiz vardır: Biri şeytan benliğimiz, biri melek... Zindanda olan şeytan benliğimizdir. Melek benliğimiz, hür duygular, hür düşünceler halinde dolaşıyor!

Asılmaktan kurtulup da Malta'ya sürüldüğü gün, ne cebinde on parası vardı, ne evinde... Dostu Cafer Dikmen, rıhtımdan kalkmak üzere çarkları işleyen gemiye, nefes nefese bir kaç yüz lira yetiştirebilmişti ancak.

Bu on parasız adamın, on dakikada milyoner olacak güçte bir politikacı olduğuna bugün inanabilir misiniz?

Yusuf Ziya ORTAÇ

BUGÜN NE PİŞİRELİM?

Vedat SAYGEL

Her evin sabah derdi budur: Bugün ne pişirelim?...

Eğer Vatan Cephesine mensup görülmemiş refah içinde bir vatandaşsanız kolay. Canınız ne isterse onu pişirin: Kuş sütünden mahallebiye kadar!... Yoook, bizim gibi dargelirli cephesinden iseniz, yemek değil, komşunun hizmetçisi ile işi pişirin daha kârlı çıkarsınız. Ama bayan hizmetçi tenezzül edip de yüz verirse şayet... Onun için biz yine ucuzca tarafından her hafta bir yemek tarif edeceğiz...

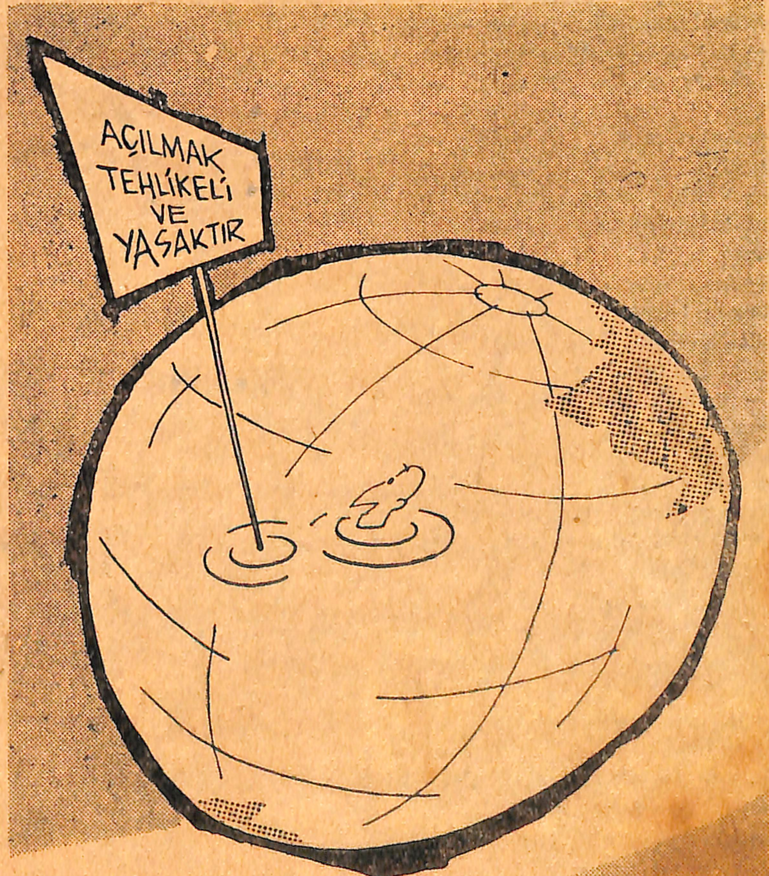
MERCİMEK ÇORBASI :

Bu çorbanın yapılışı gayet kolaydır. Hani bir işe çok kişi karışıp daha berbat bir şekle sokunca «çorbaya döndü» deriz. İşte yatırım yaptığımız halde dışardan mal ithal edişimize, partiler arası münasebetlere, bugün alçaltıp yarın yükselttiğimiz ,yarın tekrar alçaltıp öbür gün yeniden yükselttiğimiz yollara, meydanlara benziyen çorba, millî yemeklerimizin başında gelenlerdendir.

Kulanılacak malzeme:

Bir kap içine konan yağla, çentilmiş soğan ve un, evi istimlâk edilip, Belediyeden parasını alamayan bir kimse gibi iyice kavrulacak. Kavrulma işi bittikten sonra ayrı bir kapta haşlanan mercimek de içine atılıp, sular kesilmemişse bir miktar da su ilâve edip, radyoyu açacaksınız. Radyo Gazetesi spikeri, «mahsul bol», «bahar havası», «yaklaşan refah devri» diye kaynatırken, siz de çorbanızı ateşe koyup: «Ete zam, ekmeğe zam, P.T.T. ye zam, elektriğe zam...» diye aheste aheste kaynatacaksınız. Yalnız dikkat ediniz, dalıp da 150 den fazla «zam» saymayınız. Yoksa hem çorbanız yanar, hem de o kadar zamdan sonra yaşıyacak hâliniz kalmaz.

AHÇIBAŞI

YAZISIZ!

Kazan KALDIRDILAR

ADNAN VELİ

TELEFONDA, telâşlı bir ses duyuldu:

— Beyfendi, alo.. Alo beyfendi!...

— Buyurun.

— Beyfendi ilçe başkanı Ramiz beyi arıyorum.

— Ramiz ben'im.

— Beyfendi, bendeniz, Vatan Cephesi Kapıkulu ocağı başkanı Hakkı Sekmez.

— Haa, sen misin Hakkı?..

— Bendenizim beyfendi.

— Ne haber hakkı?...

— Haber çok müthiş beyfendi. Olanlar oldu.

— Ne oldu yahu. söylesene...

— Beyfendi, kazan kaldırmışlar.

— Kazan mı kaldırmışlar?... Deme be...! Kim kaldırmış?...

— Kim kaldıracak efendim, tabi! Halk Partililer...

— Nerede kazan kaldırmışlar?..

— Şimdi bir arkadaş telefonla bildirdi. Yeşilköyde kaldırmışlar.

— Sahi mi söylüyorsun Hakkı?..

— Beyim, eğer ki yalanım varsa, ekmek gözüme dizime dursun.

— Anlat anlat.. Çok müthiş bir şey be...

— Valla, ben de pek fazla bir şey bilmiyorum beyim. Biraz önce Hamza telefon etmişti de, o söyledi. Ama bana kalırsa bu kazan kaldıran heriflerin hemen hakkından gelmeli...

— Çok müthiş bir şey yahu...

— Valla beyim, benim de bildiğim bu kadar. Eğer başka bir şey öğrenirsem zâtı âlinize de arzederim.

— Peki Hakkı, teşekkür ederim. Şimdi hemen İl Başkanına durumu bildireyim.

★

— Alo... Neresi efendim?...

— Demokrat Parti İl Başkanlığı...

— Kemal Aygün beyfendiyi rica ediyorum.

— Bir dakika efendim... Zırrr, zırrrr, zırrrr... Alo.. Beyfendi, zâtı âlinizle görüşmek istiyorlar.

— Buyurun, ben Kemal Aygün..

— Beyfendi, bendeniz İlçe Başkanı Ramiz...

— Ha, söyleyin Ramiz bey... Ne var?...

— Beyfendimiz, çok mühim bir haber var. Şimdi bizim Kapıkulu ocağımızdan Hakkı Sekmez adındaki arkadaşımız bildirdi. Nihayet kazan kaldırmışlar.

— Kim kaldırmış?...

— Zannedersem Halk Partililer. Yeşilköy Hava Alanında kazan kaldırmışlar beyim...

— Nasıl kaldırmışlar yahu?... İnönü falan mı gelmiş uçakla?...

— İnönü mü, Kasım Gülek mi, pek orasını bilemiyorum da, kazan kaldırdıklarını arkadaş söyledi.

— Çok mühim bi mesele yahu... Ne cesaretle bu adamlar kazan kaldırmışlar?...

— Vallahi bir şey diyemiyeceğim beyfendi... Artık son zamanlarda işi iyice azıttılardı.

— İyi ki bana haber verdiniz. Şimdi hemen mukabil tedbir alalım. Ramiz bey, siz hemen ilçedeki tekmil Vatan Cephelileri bizim kamyonlara doldurun. Yeşilköye doğru yola çıkın.

— Ben o kadar kamyonu nerede bulayım beyim?

— Unkapanındaki bütün kamyonları kirala. Masraftan çekinme. Hemen yola çıkın. On kamyon yolun sağında dursun, on kamyon da solunda. Kazan kaldıranlar sizin yanınıza gelince, hemen kamyonlardan atlarsınız. Kazanı yakaladığınız gibi heriflerin kafalarına geçirirsiniz.

— Beyfendi biz bunu mükemmel yaparız ama, benim bir ricam var sizden.

— Neymiş, söyle..

— Beyfendi bendeniz evel Allah onların kaldırdıkları kazanı kafalarına geçiririm. Geçiririm ama, sonunda bir de mükâfat isterim.

— Ne mükâfatı istiyorsun?...

— O kazan bendenize ait olacak...

— Ne yapacaksın sen kazanı?...

— İçinde mısır pişirir, üç beş kuruş kazanırım beyim.

— Yahu Ramiz, sen de çocuk gibi konuşuyorsun. Herifler kazan kaldırmışlar yürüyorlar, sen hâlâ ticaretini düşünüyorsun.

— Beyfendi, siz meraklanmayın. Biz o kazanı kafalarına geçiririz onların.

— Haydi, ne duruyorsun öyleyse?... Ocakları, bucakları, kap ka cakları hepsini topla. Kamyonlara bindir. Kazancıların karşısına aslanlar gibi dikilin...

— Başüstüne beyfendi. Siz hiç merak etmeyin.

★

— Alo... Faruk bey, siz misiniz?..

— Hangi Faruk bey efendim.

— Emniyet Müdürü Faruk beyi arıyorum.

— Emniyet Müdürü toplantıda efendim...

— Çabuk çağırın.. Ben Kemal Aygün......

— Başüstüne beyfendi...

....

— Alo...

— Faruk bey siz misiniz?...

— Evet efendim. Kimle görüşüyorum?...

— Ben İl Başkanı Kemal Aygün...

— Buyurun beyfendi, emrediniz efendim...

— Faruk bey, İstanbul birbirine giriyor. Sizin bir şeyden haberiniz yok galiba...

— Ne gibi beyfendi?...

— Kazan kaldırmışlar efendim..

— Kazan mı kaldırmışlar?... Ne münasebet beyfendi... Kim kazan kaldırabilir?...

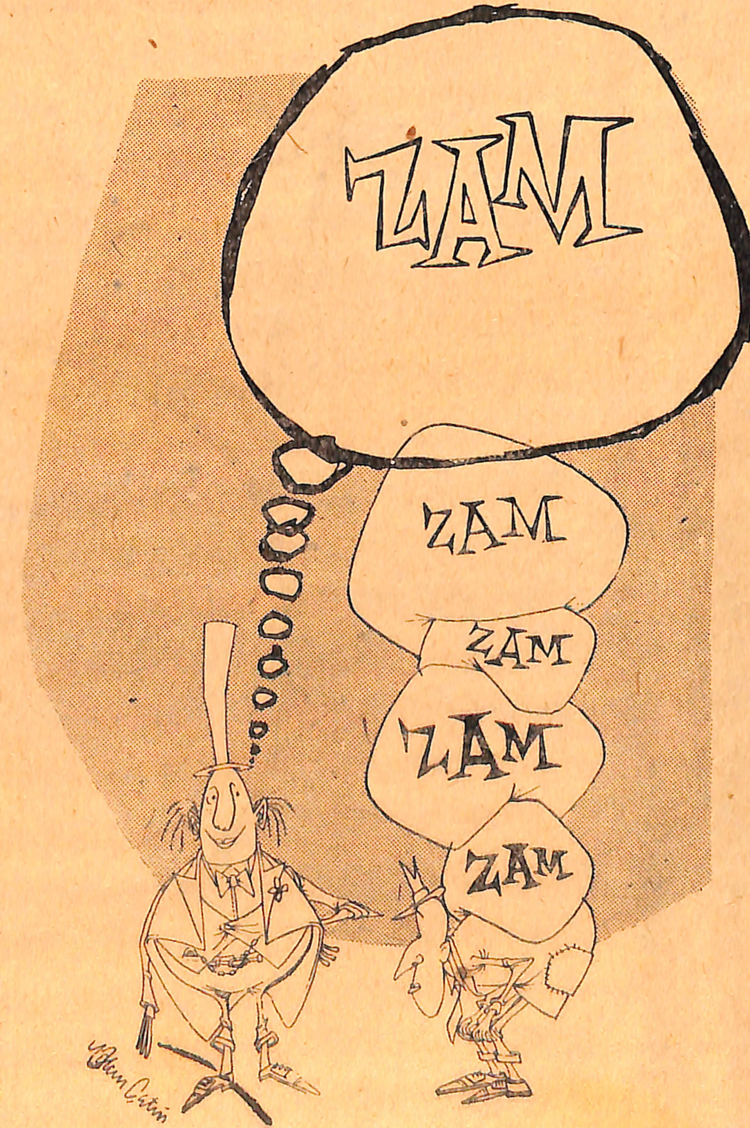
— Kim olduklarını bilmiyorum. Muhtemelen Halk Partililer olabilir.

— Allah Allah.. Şaşılacak bir şey doğrusu... Nerede kaldırmışlar efem...

— Yeşilköy hava alanında...

— Bendeniz hemen şimdi oraya hazır kuvvet sevkediyorum efendim...

— Hazır kuvvet sevketmek yetmez. Meseleyi esaslı şekilde tahkik etmek lâzım. Bu adamlar kazanı nerede bulmuşlar?... Yahut kime yaptırmışlar?... Kazanı Yeşilköy hava alanına kadar nasıl nakletmişler?... Bu kazanı imâl eden adam vilâyete beyannâme vermiş mi?... Kazanın kaç tane sapı varmış?... Kazan kalaylı mıy mış, yoksa kalaysız mıymış?... Ka

YAZISIZ!

zanı kaç kişi tutuyormuş?. Kazanın saplarında parmak izi var mıymış?... Kazanın içine bir şey koymuşlar mı?... Kazan şu dakikada nerede bulunuyormuş?... Kazanın hacmi ne kadarmış?... Faruk bey ,bütün bunları sür'atle tahkik buyurmanızı rica ediyorum. Polisten izinleri de derhal kaldırınız...

— Başüstüne beyfendi... Ben şimdi, gerekli olan her tedbiri alırım. Kazancıları da yakalatırım. Zâtı âlinize en kısa zamanda arz-ı malûmat ederim. Siz müsterih o-

★

Yarım saat sonra...

— Alo... Beyfendi... Kemal beyfendi!...

— Buyrun...

— Ben Emniyet Müdürü Faruk..

— Çabuk söyleyin Faruk bey... Heyecan içindeyim.

— Hiç heyecan içinde olmayın efendim. Mesele anlaşıldı. Merak edilecek bir cihet yok.

— Neymiş, anlatsanıza...

— Arzedeyim efendim... Yeşilköy'de kazan filân kaldıran yok. Onların zâtı âlinize kazan dedikleri, meğer Amerikalı rejisör Elia Kazan'mış. Elia Kazan yurdumuzdan ayrılırken, bizim filmciler de kendisini uğurlamak için Yeşilköy'de toplanmışlar. Dünya çapında ünü olan bu büyük rejisöre tezahürat yapmışlar. Sonra da Kazan'ı ellerinin üstüne alıp havaya kaldırmışlar. Kazanı kaldırma hikâyesi buymuş beyfendi... Orada bulunanlardan biri de «Halk Partililer kazan kaldırıyorlar» diye duymuş. Ortalığı boş yere telâşa vermiş efendim...

Kemal Aygün derin bir nefes aldı:

— Neyse... İnsan böyle yanlışlıklara memnun oluyor, dedi. Bununla beraber sizden bir ricada bulunacağım. Beyazıttaki bakırcılar çarşısını devamlı kontrol altında tutun. Kazan alanları tesbit edelim. Bu hususta uyanık olalım...

— Başüstüne beyfendi... Siz müsterih olun efendim...

Telefon kapandı. Herkes huzura kavuşmuştu.

Adnan VELİ

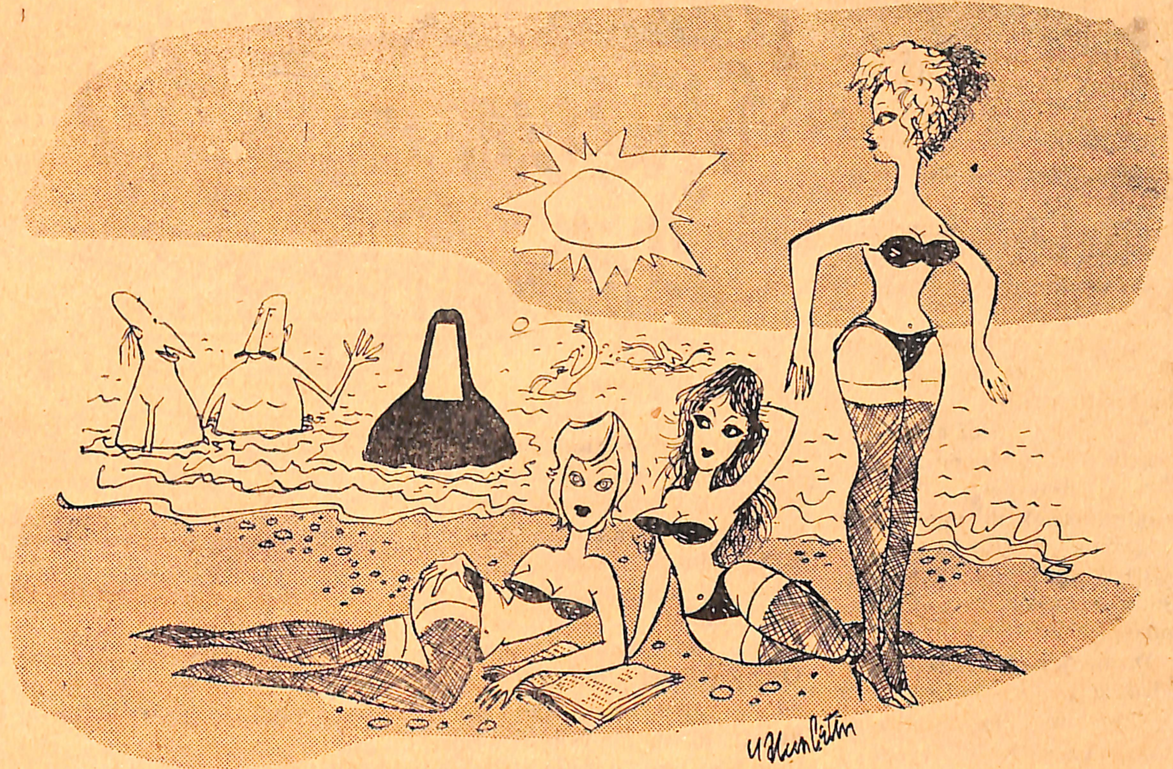
⁂

Geç kalmadım ya..

Yaşlı bekâr, çalınan kapıyı açınca karşısına, gerdanı sarkık, yüzü buruşuk içinde, dilenci kıyafetli bir kadın dikildi. Adam, hayretler içinde bakarken, yaşayan bir kâbusa benzeyen kadın gülümseyip:

— Beni hatırlıyor musun? dedi. Kırk sene evvel bana: «Şayet bir gün olur da dul kalırsan, gel beni bul» demiştin. İşte geldim! Gecikmedim ya...

Köpek balıklarının korkusundan, kadınlar denize siyah mayo ve çorapla giriyor. (Gazeteler)

— Hayır, hayır!. Muhafazakârlığımdan değil, karım çok korkaktır...

Cinsî münasebetler okulu

New-York'ta, 12 ile 15 yaş arasındaki gençler için açılan cinsî münasebetler okulu müdürü, 20 yıl hapse mahkûm edilmiş...

Diğer okullar gibi, cinsî münasebetler okulu da, burada okuyana her halde bir istikbâl temin edecekti...

Fakat biz, bu okulda öğrenim görenlerin, istikballerini kazanmak için gayret sarfedeceklerine inanmıyorduk.

Zira öğrenciler:

— Aman şu okul bitmesin, diye her sene sınıfta kalacaklardı.

⁂

Amerika'daki cinsî münasebetler okuluna benzer bir okul da bizde vardı. Müdiresi şimdi hapiste. Tabiî tanıdınız! Lüks Nermin!

Doğrusu ya, bu okulda yıllardan beri yurda pek yararlı, pek başarılı öğrenciler yetiştirdi... Hani öğrencilerde, öğretmenlerine karşı vefalarını eksik olmasınlar her gün, hapishaneyi ziyaretle gösteriyorlar..

Amerikadaki cinsî münasebetler okulu 12 - 15 yaş arasındaki çocuklar içinmiş. Yani orta okul gibi bir şey. Lüks Nermininki ise, 25 yaşını bitren koca bebekler için. Yani üniversite! Üniversitede okumak ise paraladır. Vezneye harcı yatıran

derslere girer. Vezne önünde de kuyruklar uzar gider.

⁂

Amerika'daki cinsî münasebetler okulunda dersler nasıl yapılıyordu acaba? Pek merak ediyorum.

Zannederim, önce öğretmenle karısı, öğrencilere ders verirler, sonra da çocuklar öğrendiklerini birbirlerine uygularlardı. Meselâ öpüşme dersinde erkek, kıza sarılıp, hoyratça dudağını dudağına yapıştırırdı. Öğretmen ise:

— Olmaaaz, önce şöyle belinden bir kavrıyacaksın, sonra yavaş yavaş kızın dudağına uzanacaksın ve tam 2 dakika dudak dudağa kalacaksınız. Hadi tekrarlayın. Olmadı baştan, bir daha, yeniden der ve başaramıyan şüphesiz öpüşme dersinden zayıf alırdı.

Biz milletçe de bu konuda Amerika'dan ileriyiz. Diplomayı çoktan aldık. Hattâ şarkısını da besteledik:

«Dudağım dudağında kemençe de yay gibi»
«Buseler yanağında çağlasın bir çay gibi»

⁂

Sonra, sıra gelirdi sevişme dersine... Öğretmen:

— Hadi bakalım, derdi, sevişin.

Öğrenciler başlardılar sevişmeye.

Öğretmen:

— Daha canlı, derdi. Bir türlü dediği şekilde sevişemeyen bu sarsak öğrencilerine kızar, onlara kocaman birer sıfır hediye ederdi.

Beyoğluna çıkıp da, şu sıcak günlerde açılıp saçılan bazı hanımlarımızı, bazı erkeklerimizi ve göğüslerindeki, kollarındaki mor lekeleri gördükçe, kendi kendime:

— Tamam, diyorum bunlar, cinsî münasebetler okulunun yüksek kısmını pek iyi dereceyle bitirmişler. Bunlar, şairin hem de şair İhsan Raif hanımın:

«Gül olsam da sızsam imbiklerinden»
«Kıvransam da aşkın çimdiklerinden»
«Ateşli leblerin hız verir bana»
«Koynunda can vermek vız gelir bana»

mısralarını aşkın amentüsü yapmışlar.

⁂

İlk okul seferberliği, ilk okul seferberliği. Bırakınız efendim bu palavraları...

Bir hayır sahibi çıksa da, bir cinsî münasebetler okulu açsa! Siz eğitim seferberliğini o zaman görün.

Vallahi millet okulun taşını tuğlasını sırtında bedava taşır.

Gençten biri gazetedeki yazıyı içinden okuduktan sonra, karşıki peykede bağdaş kurup tesbit çeken ihtiyara:

— Dünyada neler oluyor be dayı, dedi. Bak herifin biri makine yemekle karnını doyuruyormuş. Öyle ekmek, yemek hazmedemezmiş... Yalandır diyorum ben, ha, sen ne dersin?

Bu haber, köy kahvesinde hiç de heyecan yaratmadı. Tesbih çeken ihtiyar sâkin, mırıldandı:

— Bunlar essahtan da olur oğul, biz nelerini gördük!

Delikanlı kızdı:

Yapma be Yusuf emmi, insaf gayri... Bu yenen peksimet değil, makine!...

— Olmayacak ne var oğul? Biz nelerini gördük

— Bu kadarla da kalmıyor, yanında konuşan deniz kızı da varmış!

— O da olur oğul, biz nelerini gördük!

— Hani bunca bol da atılmaz emmi!.. Ya şarkı söyleyen su aygırına ne dersin?

— O da essah Mırat, biz nelerini gördük!

— Deli etmen insanı be ağa! Koca demir nasıl yenir? Su aygırı şarkı söyler mi?

Kahvedeki köylüler kıs kıs gülüşmeye başladılar. Yumukların Hasan söze karıştı:

— Söyler oğul, söyler... Dünyada olmayan yok! Deniz avratı insanı lâfa tutar, aygır türkü okurken, ötede el oğlu traktörü, küreği, tırmığı tüm yer bitirir de, habarın olmaz!

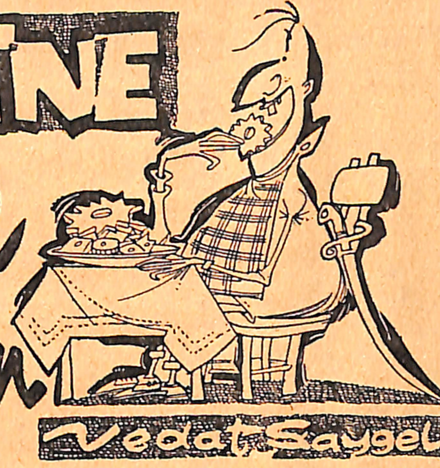
Murat, kızgın kızgın söylendi:

— Benimle eylenmen ağalar! Bu kadarı da olur mu?

— Gördük, gördük diyorsunuz emme, ne gördünüzse söylen de biz de bilek!

İhtiyar Yusuf amca:

— Hey oğul hey, dedi. Şeher görmüşsün emme, gene de cahil kalmışsın! Biz de bu yaşa

kadar bi şey görmedik, görmedik de, âhır ömrümüzde bilmediklerimizi öğrendik! Seni askere yolcu ettiğimizin haftasıydı. Köylü harmana başlamıştı. Bi tevatür çıktı, kasabalısı, köylüsü bayram yapmağa başladı. İstanbul'dan tiyatro geliyormuş... Neler yokmuş, neler... Oyuncu kızlar, makine yiyen adam, yarısı balık olan deniz avratı, türkü çığıran su aygırı, tüm hocalara, doktorlara meydan okuyan sihirbaz falcı, daha bi çok şeyler varmış bu tiyatroda.

Derken oyuncular gelip, kasabanın meydanına kocaman bi çadır kurdular.

Tiyatro çadırı dolup taşmaya başladı. Her gidip gören, görmeyenlere anlata anlata bitiremiyor. İlk günlerde falcıya pek iş düşmedi. Zaten bilirsin bizim buralarda hırsızlar falan olmaz. Kasabalı oyuncuları görmeye gidiyor, dönüşünde demir yiyen adamı, «Doktor civanım» türküsü söyleyen su aygırını, hâl hatır soran deniz avratını övüyor da övüyor. Koca kasabada tiyatroyu görmeyen bi kahveci Hasan, bi de ben kalmıştım.

Bi akşam baktım, bizim Hasan erkenden dükkânı kapatıyor. Yanıma geldi:

Haydi Yusuf emmi, dedi, tiyatroya gidelim.

— Len Hasan gidip nitcen oğlum? dedim. Millet tümcek gitti... Bak bi pencerede ışık var mı? Hiç olmayanda biz bekçi kalalım.

— Yürü be emmi, dedi, bu fırsat insanın eline ömründe bi defa geçer. Herkes gördü, herkes bişeyler öğrendi, biz neden kusur kalalım? Kalktık, gittik. Len Murat, bu oyuncular essahtan bir başka çeşitmiş. Perde açıldı, teknenin içinde bi deniz avratı çıktı karşımıza! Ama ne avrat! Sarı saçlarını omuzuna dökmüş, seyircilere gülerek:

— Hoş geldiniz, dedi.

Sahneye yakıncaydık. Te bu bizim Hasan elini uzattı, deniz avratı ile toka ettiler. Öteden aşağı mahallenin mıftarı sarıldı avratın eline, yârenliğe daldılar. Mıftar dedi:

— Len avrat, hangi partidensin?

Avrat cevap verdi:

— Vatan cephesinden!

— Yaşşa len! dedi mıhtar. Nirelisin?

— Denizlerin kızıyım.

— Anan baban da balık mı senin?

— Tabiî balık. Anam lüfer, babam kalkan!

— Hıı... dedi mıftar. Senin canbazlığın anadan kalma desene...

Yârenlik ettiler de ettiler. Sonra falcı çıktı. Beş on kişi pulluklarının, tırmıklarının çalındığını söyleyip, hırsızı bulmasını istediler. Adam onlara öğüt verdiken sonra sahneye su aygırını çıkardılar. Onu bi görmeliydin Mırat, ne diller, ne diller!.. Şarkıların tümünü çalgısız okudu. Dünyanın gidişatından anlattı biraz:

— Ah, dedi, size dans da ederdim emme, müzik yok.

Demir yiyen adam en sonunda çıktı. E Mırat sanırsın herifin karnı hırdavatçı dükkânı! Eline ne geçirdiyse yuttu, ne bulduysa ağzına attı! Doyar gibi oldu muydu, çekiyor kocaman bi pala, ağzından içeri sapına kadar salıp, miğdesinin yolunu açıyor! Belki çeyrek saat düzüne düzüne traş bıçakları, avuç avuç bilya, paket paket toplu iğne yuttu, ardından da:

— İştahsızlığımı hoş görün ağalar, dedi, bu gün biraz hastayım da, çokça yiyemiyorum!

Uzatmıyalım Mırat, ömrümüz boyunca görmediklerimizi o gece gördük. Gecenin bi saatinde oyun gitti, herkes evinin yolunu tuttu. Fakat evine adım atanın yeniden sokağa fırlaması bir oluyor. Tüm evlere hırsız girmiş, her girdiği yerden ufak büyük dememiş, bi şeyler götürmüş!

Biz yaşlılar toplandık bir araya, bu işi kimin yapabileceğini düşünmeye başladık. Hani bu güne dek böyle bi vukuat olmamıştı. Herkes ortaya fikir atıp dururken, dedim.

— Darılman ama, oh oldu bize!

— Neden? diye sordular.

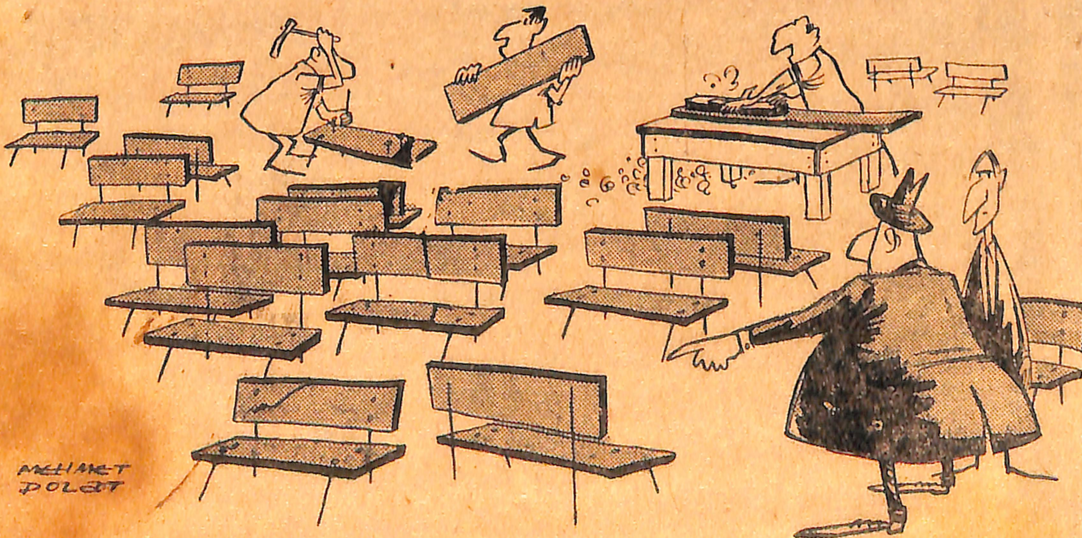
— Oh olmuş işte! A kafasızlar, yediden yetmişe yollara dökülürsünüz de, mahalleye bi tanecik olsun bekçi bırakmak aklınıza gelmez mi?

Oğlum vaziyetler bi değişiş değişti bizim kasabada sorma! Millet tiyatroya koştukça soyuluyor, soyuldukça da, kundaktakileri de toplayıp gene tiyatroya koşuyor! Başladı traktörlerin kıymetli parçaları çalınmaya! Köylüsü, kasabalısı eylenmekten geçti de, malının hırsızını bilir ümidile sihirbaza gidip, kuyruğa giriyor! Gündüzden birer bekçi bırakmaya karar veriyoruz, akşam olanda bekçi duracak adam bulamıyoruz. Lâf değil, herkes soyulmuş kardaşım, herkesin falcıya bağlandığı bi derdi var!

Oyunculara itibar çoğalınca, bilet fiatları arttı! Pahalı mahalı, biz soluğu tiyatroda aldıkça, bağımız bahçemizde son kalan makineler de çalınıyor! Deli olmak işten değil! Acaba kim yapıyor bu işi derken, bizim mıftarın deli Remzisi, dedi:

— Len kafasızlar! Herif tiyatroda her gece gözünüzün ö-

İşsizliğe karşı tedbir alınıyor. (Gazeteler)

— **Çabuk bunlar parklara yetiştirilsin!..**

nünde tonla demir yiyor, bunları nereden buluyor diye düşünmüyorsunuz da, acaba bizim makineleri kim çalıyor diye, dolanıp duruyorsunuz!

Deli oğlan, yerden göğe dek haklıydı. Essahtan da işin bu yanını hiç düşünmemiştik. Gene en akıllımız deli oğlanmış. Dedi:

— Ağalar, varın kumandana deyin bööle bööle... Hem elinizi çabuk tutun, yoğusam kasaba batıyor gayri!

İçimizden bi heyeti kumandana gönderdik. Orada demişler:

— Biz oyundan falan geçtik, kasabadan sürün bunları! Birimizin elinde makine kalmadı, felâkete gidiyorduk!

Kumandan sormuş:

— Neden felâkete gidiyorsunuz?

Demişler:

— Nedeni var mı var mı kumandan? Sen de gidip görsen, bize hak verirsin. Herif iştahsız olduğu halde eline geçeni, kazma, kürek, pulluk demeden göv desine indiriyor! Bunları tezden sürerseniz sürün, yoğusam iştahı açılır da, canı gönülden bi girişirse, evlerin çivilerinden, atların nallarına kadar hiç bi şeyi, yerinde bulamayız!

Kumandan omuz silkip, demiş:

Onların oynamaya izni var! Önce kuvvetli delilller bulun, sonra gelin dâva açın!

Kaldık çaresiz! Hani belki zamanla bu huyundan vazgeçer diye umutlandık, yok kardaşım, yok! Herif makinenin tadını almış bi kere, daha geçer mi?

Toplanıp karar verdik. Zararın ne yanından dönülse, kârdı. Bu işe bi çare bulmak için, makineleri yiyen adama kendimiz çıkıp, kasabadan gitmesini yalvarıp, yakaralım dedik.

Her ev kudretince bir para kattı. Hemen koşup, aşağı köyden Mahmut'un bozuk traktörünü, makine yiyen adama yolluk olarak aldık. O gece trakförü de yanımıza katıp, tiyatroya gittik.

Oyun, biz gitmeden başlamış tı zaten. Bittiğinde herkes çıktı, kasabalının ayırdığı biz üç kişi içerde kaldık. Sahnenin perdesi kapanmıştı. Oyuncuların yanına girince bi de ne görelim? O deniz avratı diye belledîğimiz, su aygırı diye türkülerini dinlediklerimiz, üzerlerindeki kılıfları çıkarınca, birer insan olarak karşımıza dikilmediler mi? Neyse biz o kadarını aramadık da, hemen makine yiyen adamın yanına seğirttik, dedik:

— Ağam biz fakir insanlarık. Hani bize türlü oyunlar görsettiniz, sağ olun, var olun emme, n'olur artık buralardan gidin.

Herif şaşırdı:

— Neden ağalar? diye sordu.

— Kardaşım, dedik, nedenini sorma, bize acı! Zaten üç buçuk parça makinemiz vardı, helâlı hoş olsun onları da sen yedin tükettin. Kudretimiz olsa başımızın üstünde yerin var emme, bittik gayri! Her ne kadar sana lâyık değilse de, borç harç edip başka köyden, yolda yersin diye bi traktör aldık, kapıda duruyor. Allah rızası için bizi bırakın artık!

Ne kadar oyuncu varsa, bastılar kahkahayı! Sonra makine yiyen adam:

— Üzülmeyin ağalar, dedi, gitmeye gideriz. Fakat rahat etmeniz için söyleyeyim, ben de sizler gibi bir insanım. Demir yenir mi hiç? Bizim yaptıklarımız oyundur. Bakın göstereyim.

Yakından gördük de, şaştık şaştık kaldık Mırat! Ülen kullandığı demirlerin hepsi oynak! Eline kocaman palayı alıyor, tam ağzına sokarken pala büzülüp, sapın içinde toplanıveriyor! Meğer bizim makineleri o yememiş! Heriflere bi mahcup olduk, bi mahcup olduk, sor ma! Biz oyuncularla konuşup dururken, dışardan sesler, bağırışmalar duyulmaya başladı. Sokağa fırladık, bi de ne görelim? Mıftarın deli Remzisini köylü katmış arasına, hem basıyorlar sopayı, hem de karakola doğru sürüklüyorlar. Yanlarına vardık, dedik:

— Len ne yapıyorsunuz bööle?

Köylüler dedi:

— Bizim makinelerin hırsızı işte bu teres, Yusuf emmi! Osman'ın pulluğunu çalarken yakaladık!

Deli oğlana döndüm:

— Len ocağın batsın deli oğlan! dedim. Nettin çaldıklarını a teres?

İnler gibi cevap verdi:

— Yedim!

— Uy boyun bosun devrilsin memleket haini it! Len nasıl yedin?

Meydan okur gibi cevap verdi:

— Ben erkek adamım Yusuf emmi! Oyuncular gibi yalan yemem, essahtan yedim!

— Oğlum etme, eyleme demir yenmez. Hadi nereye sakladınsa ver de, millet işine gücüne koyulsun.

— Yedim emmi!

— Len nasıl yedin?

— Açlıktan ölecek değeldim ya... Satıp savıp paralarını yedim!

Sözü bitince, Yusuf amca bir sigara yaktı, dumanını karşıda oturan gence doğru üflerken:

— Her şey olur oğul, dedi, oyuncular yalan yere demirleri yutar, milleti eylerken, ötede akıllı bi deli tüm kasabayı yer, bitirir de kimse farketmez!

Halk Oyunları

Eğer 27 Haziran gecesi Açıkhava Tiyatrosuna gitmeseydim kendimi bu kadar tanımıyacaktım. Halk oyunlarımız, bizim, çekinmeden dünyanın gözü önüne serebileceğimiz bir millî servettir.

Bu büyük sevincin yanında bir de küçük sevincim var: Açık Hava Tiyatrosunun güzel, mutlu bir işe yaradığını görmek!

Halk Oyunları bana bir şeyler öğretti. Sayayım:

Türk Milletinin kara taassubu yoktur.

Türk Mileti, türküleriyle, raks lariyle kendi çevresini aşan bir sanat varlığıdır

Ve en önemlisi bütün ihmallerden sonra, bütün inkârlardan sonra, Tanrı'ya şükür olsun, hâlâ, hâlâ, hâlâ ayaktayız.

Bir anda ışıklar söndü, bir anda ışıklar yandı ve açıkhava sahnesinin iki yan duvarı üstünde,

göğün yıldız kakmalı gece mavisine yaslanmış Türk boyları dizildi: Zurnalar çalınarak, davullar döğülerek...

Kendi kendimizı bir daha sevdik, kendi kendimize bir daha inandık.

Ekiplerin çoğu, hayır pek çoğu kadınlı, erkekli: Kars, Van, Bodrum, Koyunlar köyü, Kırklareli...

O altın dizili başlıklar, o bürümcük gömlekler, o eski Türk ipliği entariler, o sırma işlemeli kadifeler, çarıklar, yün çoraplar... Hepsi, yarının sanatını müjdeleyen dünün motifleri işlenmiş dekor önünde gece yarısını aşan saatlere kadar bizi hayran etti

Söz hakkı elbet erbabınındır. Ama, gönlümüzü dile getirerek söyliyelim:

Kars ekibi, ince bileklerde dönen hanımelleriyle, parmak uçlarında kanadlanan ayaklariyle bize yarınki Türk balesinin müjdesini verdi.

Kırklareli'nin o düğün sahnesinde, yaratıcı sanatkârını bekliyen Türk operasını görür gibi olduk.

Bu, büyük bilgi, büyük para fedakârlığı, büyük çalışma, büyük araştırma isteyen büyük bir iş, bir... Bir devlet işidir.

Bu işi, bize Yapı ve Kredi Bankası yapıyor. Göğüs dolusu haykırıyorum:

— Sağ ol!

AKBABA

Neresi ?

Annesi her seneki gibi, yine bir hafta kadar İzmir'deki kardeşine gidecekti. Kendi yatak odasında yatan oğlu küçük Orhan'a sordu:

— Söyle bakalım Orhan... Ben yokken nerede yatmak istersin?, Kendi yatağında mı, yoksa mürebbiyenle birlikte mi?

Afacan, gülümseyerek babasına döndü:

— Baba, sen söyle, dedi, neresi daha rahat?

Şikâyet!

Doktor güler yüzle küçük hastasına sordu:

— Söyle bakalım, nereden şikâyetçisin?

Çocuk suratını astı:

— Okuldan!

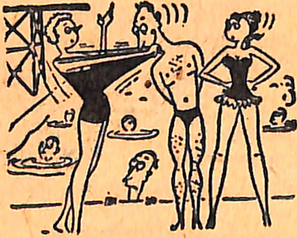
Cesaret!

Şermin'le Nermin korkak olan kocalarından bahsediyorlardı. Şermin:

— Benimki, dedi, korkunç bir film görüp eve dönünce, her tarafı iyice aramadan yatmaz!

Nermin ilâve etti:

— Bu da bir şey mi? Benimki öyle korkak ki, iki altın diş taktırdığı günden bu güne, gecelerini çelik kasanın içinde geçiriyor!..

Yardım!

Tuhaf bir tesadüf eseri olarak, profesörün astrofizik hakkında yazmış olduğu çok önemli bir kitapla, yeni doğan çocuğunun doğum ilânları gazetelerde aynı gün çıkmıştı.

Ailesini mes'ut eden bu olay için kendisini tebrike gelen dostlarına profesör, hep kitabı yüzünden tebrik edildiğini zannederek mütevazi bir tavırla:

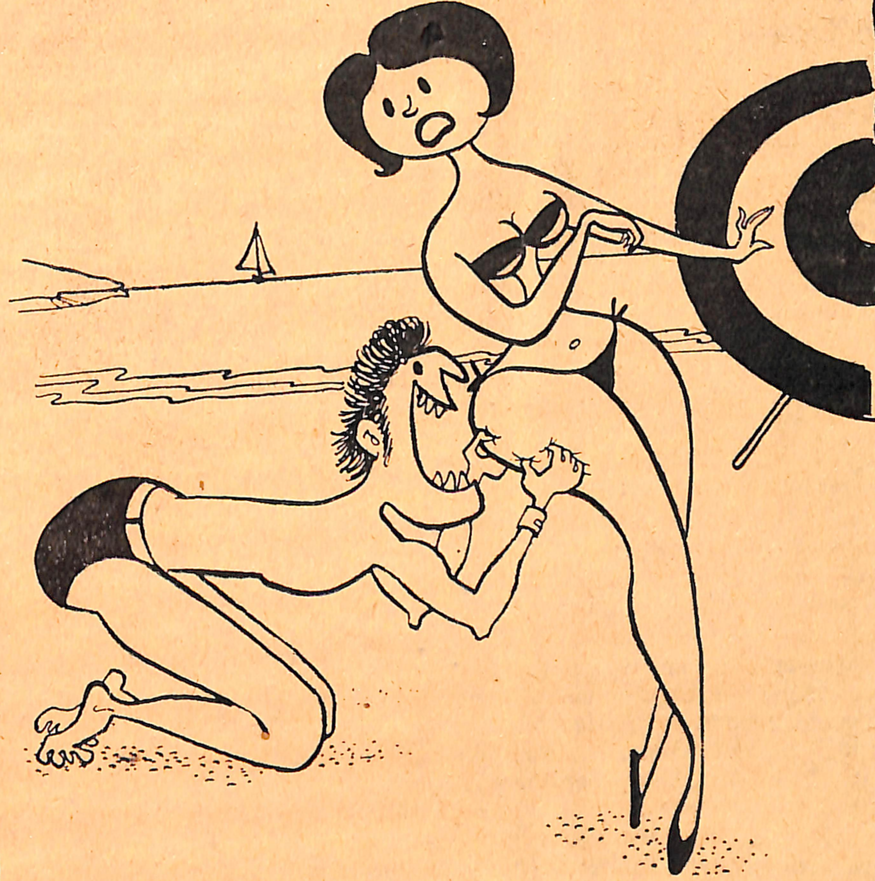
— Teşekkür ederim diyordu. Talebelerimin yardımları olmasaydı, bu işi yalnız başıma yapamazdım!

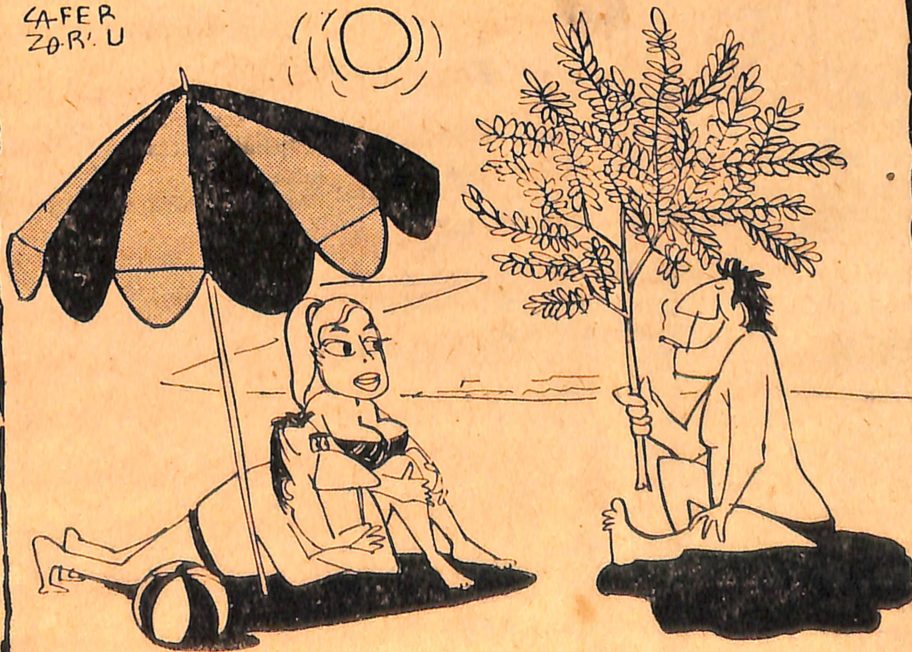
Sözü mü olur?

Genç sevgililer çekişiyorlardı. Nâzan isyankâr bir tavırla bağırdı:

— Sen bir yalancısın Sungur! Beni ebediyyen seveceğine yemin ediyorsun, halbuki geçen ay Fatoş'a da aynı vaadde bulunmuşsun!

Geçen ay... Geçen ay... Ama şekerim, ebediyete nazaran bir aycık nedir ki?...

HOŞ GELD

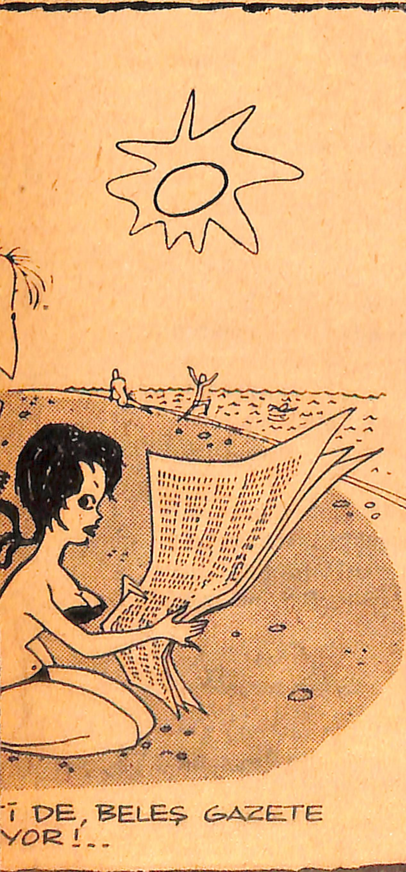
—ŞU ERKEK MİLLE
OKUMAYA BAYIL

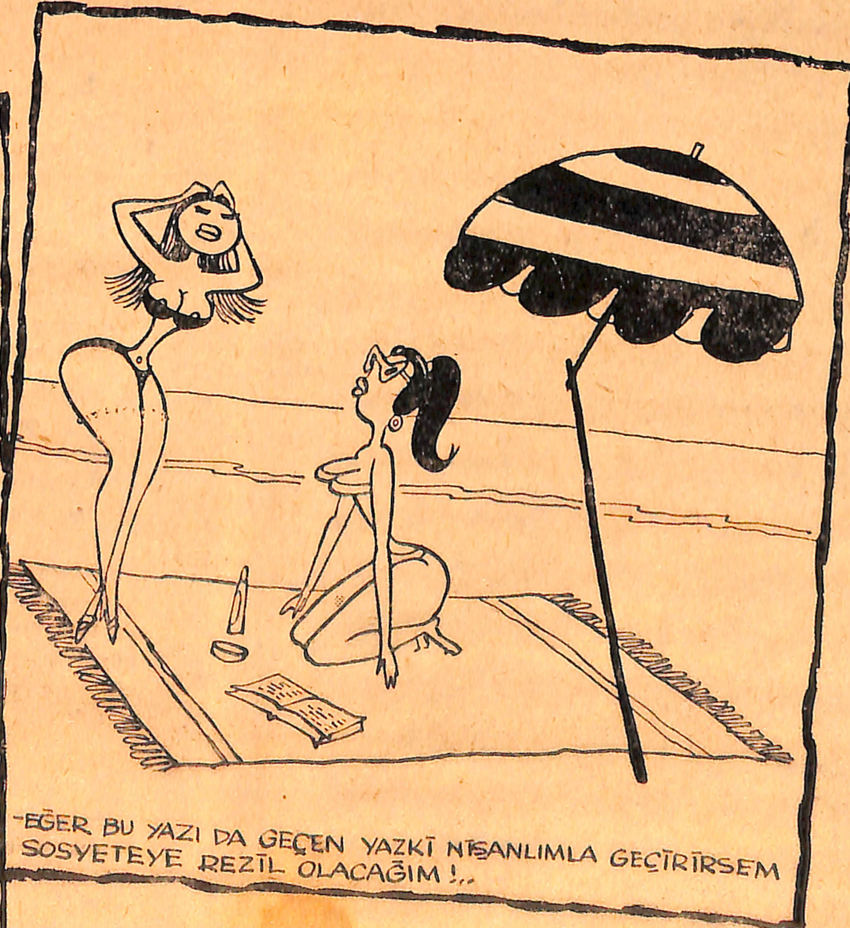
İN YAZ

CAFER ZORLU

...S...

Yarış

İki samimi arkadaş olan Varol'la, Dursun'un babaları oturmuş, çocuklarının aptallıklarından bahsediyorlardı. Biri:

— Bilsen benimki ne hayvan, dedi, tahmin edemezsin!

— Benimki kadar olmasın!

— Öyle mi zannediyorsun? İster misin sana isbat edeyim? Varol, buraya gel!

Çocuk koşarak geldi.

— Al şu on lirayı, git bana bir buz dolabı al!... Bak nasıl Hakkım var değil mi? Gidiyor işte!

— O halde ben de sana, benimkinin ne kadar aptal olduğunu ispat edeyim. Dursun! Gel bakayım!

— Evet baba...

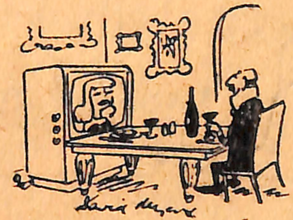
— Dinle! Şu aşağıdaki kahveye git, bak bakalım ben orada mıyım? Görüyor musun dostum, gidiyor!

İki çocuk, az ilerde buluştular. Birincisi:

— Babam sahiden çok aptal! dedi. Bana on lira verip bir buz dolabı almamı istiyor da, markasını söylemiyor!..

Diğeri:

— Ya benimki? dedi. Daha da beter! Git bak, kahvede var mıyım, yok muyum diyor, telefonla sorup öğrenmek aklına gelmiyor!

İnatçı kadın

Hasan Boynubükük, arkadaşı ile tramvayda işlerinden ve patronundan bahsediyordu. Bir ara:

— Benim müdürüm çok tuhaf ve anlaşılmaz bir insandır! dedi.

Arkadaşı sordu:

— Neden?

— Neden mi? Bak, geçen gün maaşıma elli lira zam yapması için rica ettim, reddetti. Dün karım gidip kendisini gördü. Karımı tanırsın, hoş olduğu kadar da inatçıdır! İçerde bir saat kaldı, zammı koparıp çıktı!

Utanma duygusu!

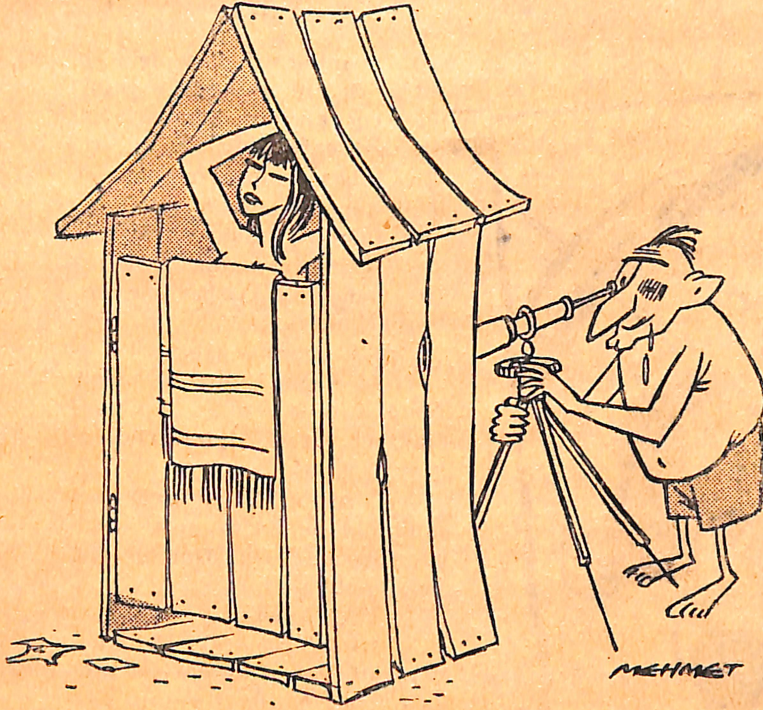
Ressamın ısrarları karşısında genç kız yumuşadı:

— İsteğinizi kabûl ettim, dedi, arzu ettiğiniz şekilde poz vereceğim. Fakat tamamiyle çıplak olarak değil! Bende de bir utanma duygusu olduğunu takdir edersiniz!

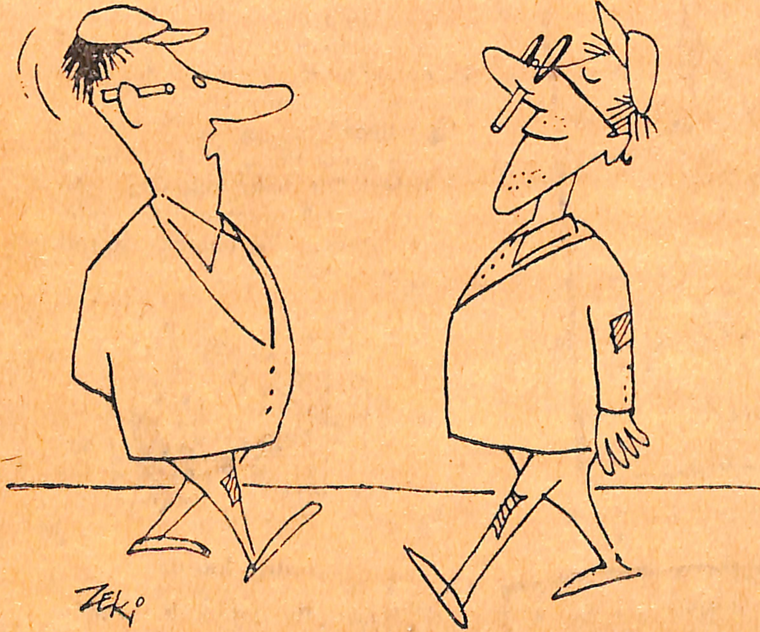
Ressam endişeli, sordu:

— O halde neyinizi çıkarmıyacaksınız?

— Nişan yüzüğümü!

YAZISIZ!

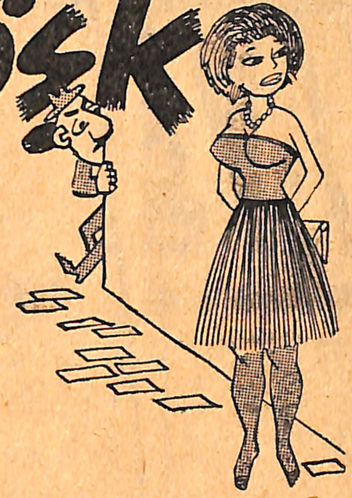

YAZISIZ!

Irak ordusu füze ile teçhiz ediliyor. (Gazeteler)

Camlı Köşk

— Bak dinle, öhö öhö, bilirsin bendeniz azıcık çapkınımdır. Ama çapkın dedikse öyle yılışık, arsız çapkınlardan değil; şöyle akıllıca tarafından. Sonra son zamanlarda ticarete benzer, kaçamaklı bir işler de çevirelim dedik. Sen misin diyen, gürrr! diye cepçağazım deste deste liracıklarla doluverdi. E sevgilim de cıvıl cıvıl bir şey. Velhasıl işler tıkırında.

Yazıhanemde sabahtan akşama kadar ayak ayak üstüne atıp yıllandırılmış şarap kokulu sigaralar tellendiriyorum. Çekirdekten de yetişmedik ama anlaşılan kabiliyet var. Orta okul ikinci sınıftan belgeli olduğuma bakma, kapımda üniversite şahadetnameli kaç genç adam kâtip girebilmek için itişip kakışıyorlar. Ben hiç birine yüz vermiyorum tabiî...

— Yahu Allahtan kork!

— Korkuyoruz be kardeşim Bizim mahalledeki evliyaya halis karaborsa malı gıcır gıcır bir sanduka yaptırdık. Yanına bir mumcu dükkânı açtık...

— Senin camlı köşk ne âlemde?

— İşte onu anlatıyoruz. Bilmem kaç bin papel saydık, yazlığına o küçük camlı köşkü kiraladık, alelacele döşedik dayadık. Gel keyfim gel...

Günlerden bir gün, sabah sabah postacı yazıhanede karşıma dikildi. Mektup varmış. Zarfı açtım ve nah şu gözlerim fal taşı gibi açıldı:

«Efendi kardeşim: — diye başlıyor. Lâfa bak —

Sevgiline dikkat et, bugün saat tam iki buçukta Taksim'deki büyük parkın yan tarafında kuytu bir köşeye sin, hiç durmadan etrafı gözle Bak ne işler olacak»

İmza

Açıkgöz bir ahbap.

Ara sıra kendi kendime: Acaba benden daha açıkgözü var mı der dururdum; demek ki varmış. Cak cak cak(çiklet sesleri).

Elimde olmıyarak, vay canına. Diye bağırmışım. Adaam sende yırtıp atayım dedim, ama içime kurt düştü bir defa. Tabiî asıldık telefona:

— Alo sevgilim.

— Söyle, ne var cicim?

Dişlerimi gıcırdatıyorum ama belli etmiyorum.

— Sen bugün öğleden sonra bir yere gidecek misin?

— Hayır gitmicem; ya sen?

— Ben de gitmicem; yazıhanede işim var.

— Peki canım, şap!

— Şup!

Trak. Telefonu koyduk yerine. Hım!... Bunda bir iş var.

Saat tam iki buçukta damladık Taksim'e. Mektubun dediği gibi kuytu bir köşeye çekildik. Artık bekle de bekle. Sabır taşı olsa çatlar billâhi. Hani, gönül bir sırça saraydır gibilerden bazı lâflar vardır. Benim gönül de camlı köşk gibi şangır şungur tuzla buz oldu dersem inan. İçimden, yerli filimlerdeki âşıklar gibi meydana fırlayıp bangır bangır bağırmak filân geliyordu... Derken bizim nazenin de çıkageldi. Demek mektup doğruymuş. Ben gözükmemek için olduğum yerde iyice sinmişim. Kız da bir köşeye çekildi ve başladı sevdiği adamı beklemiye.

Şimdi olduğum yerde inliyorum:

«Denizdeki ay mehtabı gibi sevgilim, bana bunu mu yapacaktın?...»

On beş dakika sonra:

«Hain kız, neden kalbimi çaldın?...»

Bir saat geçti:

«Alçak, yanına bırakmıcam ..»

Tam iki buçuk saatin sonunda azizim:

«Daha beklemekten bıkmadın mı be, şimdi senin kaşını gözünü...»

Artık sabrım tükendi, fırlamışım orta yere. Nefes nefese sordum:

— Kimi bekliyorsun bakayım burada?

— Tabiî seni, ya sen kimi bekliyorsun?

Mektubu burnuna dayadım:

— Bak her şeyi biliyorum.

O da çantasından bir mektup çıkarıp benim burnuma dayadı; açıp baktım, tövbe estağfurullah. Benim mektuptaki aynı yazı.

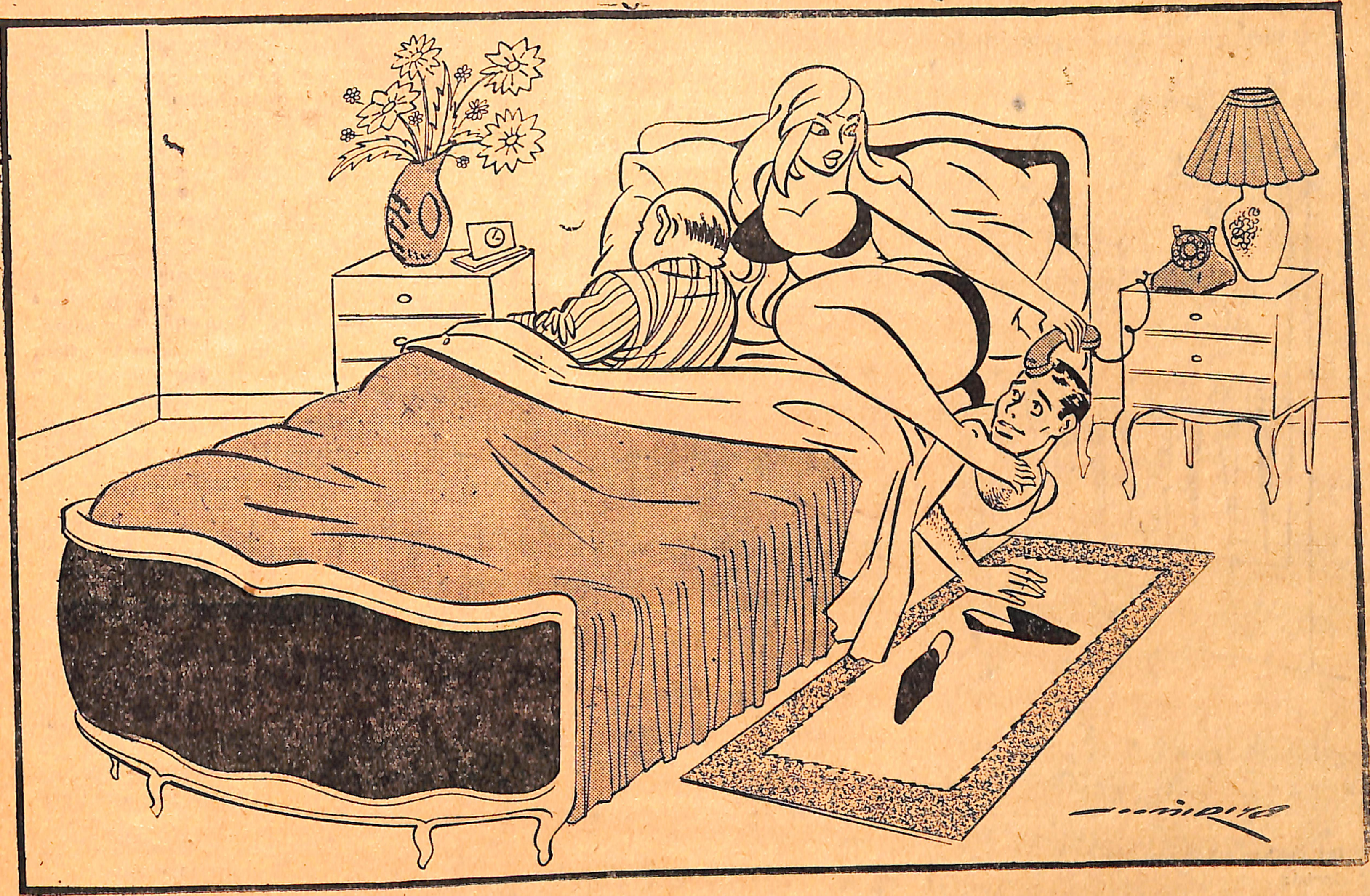
«Hanım kızım: — diye başlıyor, lâfa bak —

Sevgiline dikkat et. Bugün saat tam iki buçukta Taksimdeki büyük parkın yan tarafında bir köşeye çekil bekle. Bak ne işler olacak.»

İmza

Açıkgöz bir ahbap

Hemen bir taksiye atlayıp eve vardık. Bizim camlı köşkü soymuş soğana çevirmişler. Can havliyle yazıhaneye koştuk, orası da tam takır kuru bakır. İç kapının mandalında da bir kart: «Bilhassa ka-

— Seni istiyorlar!..

sadaki paralar pek makbule geçti. Açıkgöz ahbap size teşekkür eder.»

— Ya işte böyle, bizim cıvıl cıvıl kuş da tabiî uçup gitti. İki elim böğrümde kaldım. Önüne gelen, bu perdesiz evi kiralık sanıp kapıyı aşındırıyor. Kapıdan kovalıyorum pencereden tırmanıyorlar. Ne yapacağımı şaşırdım be kardeşim!

A. B. C.

※

Vakit bulamadı!

Doktor, geceleri sabahlara kadar eğlence yerlerinde gezip tozan hastasına sordu:

— Evvelki gün verdiğim ilâçtan istifade ettiniz mi?

— İlâcınızı henüz kullanmadım...

— Neden?

— Üzerinde: «Geceleri içilecektir» yazıyor da...

— Peki yatarken neden içmediniz?

— O zamandanberi yatmak kısmet olmadı ki!..

※

İrsiyet!

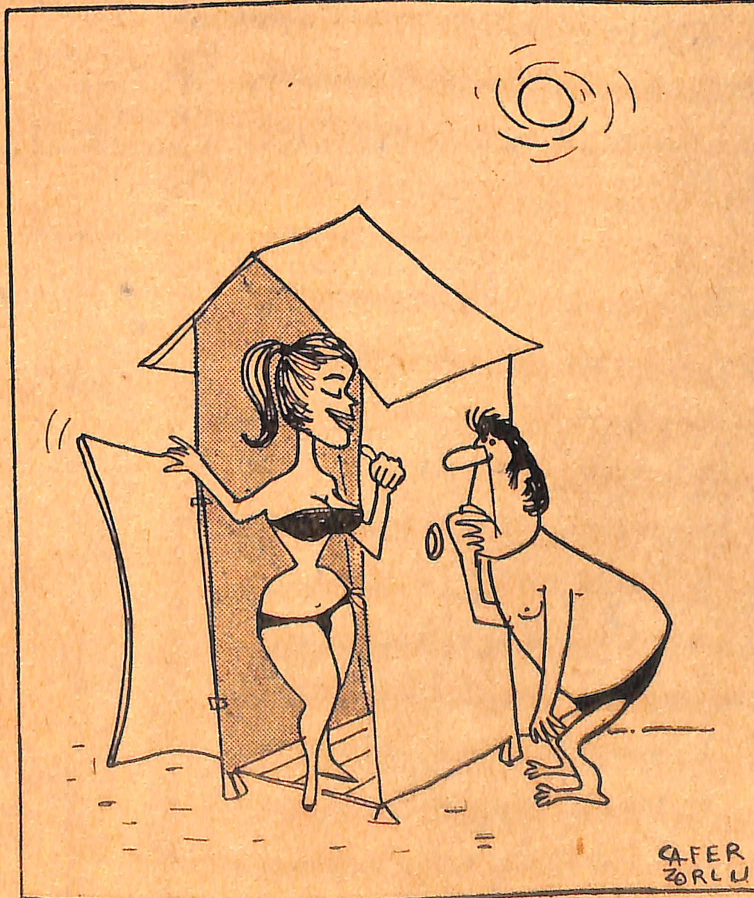
Ahmet Susmaz, arkadaşına sordu:

— Sen irsiyete inanır mısın?

— Tabiî inanırım.

— Alay etme canım! Karımı iyi tanırsın gevezenin biridir, halbuki zavallı annesi dilsizdi!

Güneş kanser yapıyor. (Gazeteler)

— Hey güneşte durmayın. Kanser olursunuz. İçeri girin.

Sahibi : YUSUF ZİYA ORTAÇ ★ Yazı işlerini fiilen idare eden : KADRİ YURDATAP ★ Basıldığı yer : ERCAN MATBAASI ★ Kapak baskısı : ŞAKA MATBAASI

Nereden gelmiş?

12 yaşına basmasına rağmen, henüz şu veya buna karşı hususî bir teşebbüs göstermeyen Refah, ansızın babasına sordu:

— Baba, ben nereden, nasıl geliyorum?

Babası Refah'ı elinden tutup, çalışma odasına götürdü. Orada çocuğa neslin üremesindeki sırrı uzun uzun anlattı. Çocuk, babasını soru yağmuruna tutacağına sessizce çekilip, elektrikli treniyle oynamağa başladı. Adam emin olmak için oğlunu yeniden çağırıp, sordu:

— Şimdi iyice öğrendin değil mi oğlum? Söyle bakayım bana bunu neden sordundu?

— Hususî bir maksatla değil baba... Bu sabah okula yeni bir talebe geldi, sorulduğundan Kastamonu'dan geldiğini söyledi. Ben de nereden, nasıl geldiğimi o yüzden öğrenmek istedim.

※

Uzunluk ölçüsü!

Öğretmen sordu:

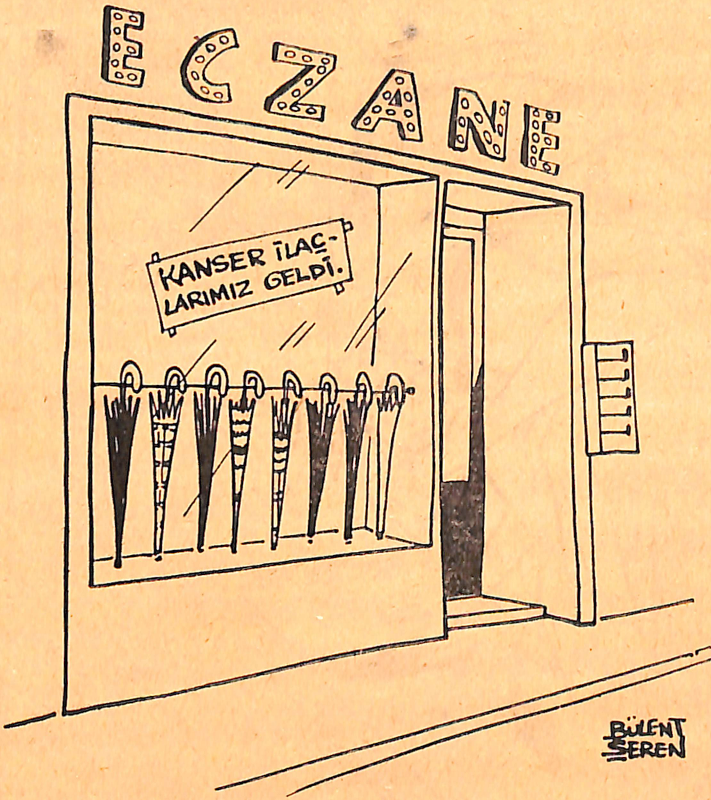
— Söyle bakalım Ali Atar... Sakarya mı daha uzundur, Missisipi mi?

— Missisipi öğretmenim!

— Çok güzel... Peki ne kadar uzundur?

— İki harf.

Güneş ışınları kanser yapıyormuş. (Gazeteler)

YAZISIZ!

Mürebbiye

İki delikanlı konuşuyorlardı, birincisi:

— Bugün çok yorgunum, dedi, dün gece güzel bir mürebbiye ile beraber çıktım!...

İkinci delikanlı dalgasını geçti:

— Üzülme arkadaşım, elbet bir gün annen yalnız çıkmana izin verir!...

Bilgiçlik!

Minicik bir liseli kızdı. İlk randevusuna gideceği için çok heyecanlı idi. Kendini bilgiç ve görmüş geçirmiş gösterebilmek için elinden geleni yaptı. Yeni ve açık bir elbise giydi, saçlarını mübalâğalı şekilde yaptırttı, müzik, sanat ve politikadan anlıyan bir tavırla konuşabilmek için kendini iyice hazırladı. Arkadaşı onu önce bir sinemaya götürdü sonra güzel bir gazinoya geldiler. Delikanlı garsonu çağırdı:

— İki bira! dedi.

Bu siparişi yalnız kendisi için yaptığını zanneden kızcağız atıldı:

— Bana da aynisi!...

Masraf listesi

Genç üniversiteli talebe, arkadaşına dert yandı:

— Bu gece bana sabaha kadar uyku yok! Zira bir aylık masraflarımın listesini hazırlayıp babama yollıyacağım!

Arkadaşı akıl verdi:

— İşin doğrusunu yaz da güzel bir uyku çek birader!...

İnce hesap !

Hayri Düşünen, sevgilisiyle sinemaya gidiyordu. Gişe kuyruğunda beklerken, dostu Ahmet yanına geldi:

— Ne bekliyorsun? diye sordu.

— Sevgilimle sinemaya gideceğiz de, bilet alıyorum...

— Hıh, sen de akıllı geçinirsin dünyada... Ben sevgilime sinemanın holünde randevu veririm, biletini almaktan kurtulurum.

Hayri düşündü:

— Ama o zaman, dedi, yalnız kendi biletini alır, seninkinin parasını sen vermeye mecbur olursun!

Tanımak!

On yıldır görüşmemişlerdi. Sokakta karşılaşınca, biri:

— Aman Yarabbi, dedi, ne kadar değişmişsin! Az kalsın tanıyamıyacaktım.

Öbürü sordu:

— Ya... Nasıl tanıdın?

Elbiselerinden!

Bir hediyeden daha ucuz ne satın alınabilir?

M. De Cervantes

Başkalarına karşı iyi iseniz; kendinize çok iyisiniz demektir.

Amerikan Atasözü

Saadet; malik olmadığınız halde verebileceğiniz yegâne şeydir!

J. F. Newton

Hakkında dedikodu yapılmaktan daha fena bir şey vardır: Kendisinden hiç bahsedilmemek.

Oscar Wilde

Hakkı var!

Kadın, polise birini gösterip, şikâyette bulundu:

— Şu adam iki saatten beri beni takib ediyor!

Polis, kadını süzdü. Çok güzeldi.

— Hakkı var! dedi.

Ne sanmışlar?

— Demek bu adam sizin üzerinize atıldı, belinizden kavradı, savurup savurup tokatladı ha? Etraftan yetişen olmadı mı?

Kadın cevap verdi:

— Hayır komser bey... Rock and Rool oynuyoruz sanmışlar!

Oraya git!

Sesi nefret uyandıran bir kadın okuyucu, kasabaların birinde sözüm ona konser veriyordu. Tesadüf bu ya... ilk okuyacağı şarkının ikinci mısraı:

«Onun bulunduğu yerde elbet güzel söylerim» di. Kadın, şarkının burasına gelince, dinleyicilerden birinin sesi duyuldu:

— Ne duruyorsun? Ya onu da buraya getir, ya da sen oraya git!

Yumurtlasaymış!

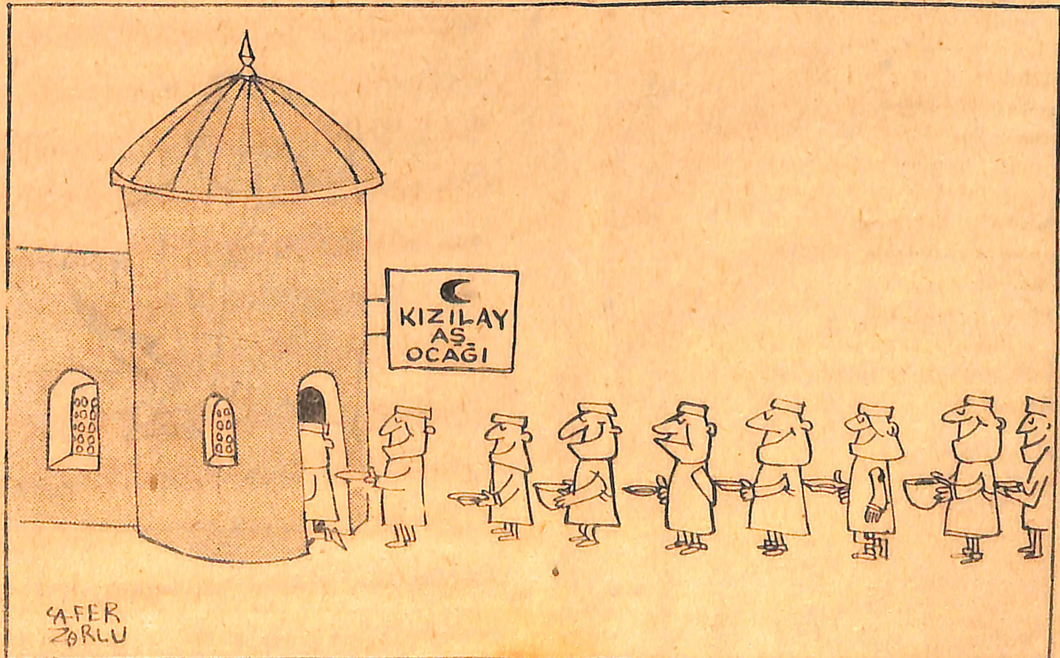
Annesi, kendini tavuk zanneden kızını, asabiye mütehassısına götürdü. Doktor, gençlerde bu gibi vehim ve kuruntulara sık sık rastladığını söyleyerek teselli etti, tedavi edilebileceğini bildirip, kızın ne zamandan beri hasta olduğunu sordu. Annesi:

— İki seneden beri! dedi.

— Demek kızınız iki senedir kendini tavuk zannediyor! Doktora getirmek için ne beklediniz?

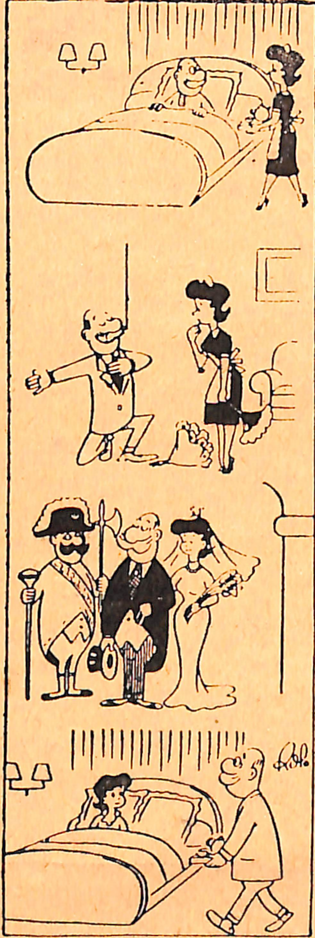
— Yumurtlamasını!

Doktorlar açız diye feryat ettiler. (Gazeteler)

YAZISIZ!

MİLLETLER GÜLÜYOR

YAZISIZ!

İngiltere tarihi

Genç kolejli ortalığı karıştırıyor ve bir şeyler arayıp duruyordu. En sonunda sabrı tükendi ve oda arkadaşına sordu:

— Hey John, benim beyaz gömleğim ne oldu Allahaşkına?

— Çamaşırcıya yolladım çok kirli idi...

— Ne yaptın yahu manşetlerde bütün bir İngiltere tarihi vardı!...

Kâlp

Doktor genç hastasını iyice muayene etti ve:

— Sizin dedi, kalbiniz rahatsız! Büyük bir ihtimalle bu Anjina'dır!...

Delikanlı sevinçle bağırdı:

— Çok isabetli bir teşhis koydunuz doktorcuğum! Yalnız isimde ufak bir yanılmanız var. İsmi Anjina değil, Anjelika idi, ah!...

En iyi arkadaşım

Adamcağız kadehini başına dikip içti ve arkadaşına:

— Evet azizim, dedi. Karım beni bıraktı ve iyi arkadaşımla kaçtı!

— Yok canım! Herif yakışıklı filân mıydı bari?

Cevap şu oldu:

— Bilmem hiç görmedim ki kendisini!...

Donjuan

Otomobillreini deniz kenarına park etmişlerdi. Gökte yusyuvarlak bir ay parlıyor, hafif kuş sesleri işitiliyordu. Bir ara genç kız arkadaşına:

— Bana dedi; Donjuan'ı hatırlatıyorsunuz.

— Nasıl olur? diye sordu delikanlı, o çoktan ölmüş bir şahıstır!...

Genç kız içini çekti:

— Biliyorum, ben de bunu kastetmiştim zaten!

Arsenik

Kimya imtihanı idi. Talebeler döküyor fakat bir türlü hocanın istediği cevabı veremiyordu. Bir ara:

— Efendim dilimin ucunda, dedi ama bir türlü söyliyemiyorum!

Hoca dayanamadı:

— Aman evlâdım, dedi, sakın yutayım deme, öbür dünyayı boylarsın! Zira dilinin ucundaki arseniktir!

Kolejin faydası

İki baba konuşuyorlardı:

— Oğlunuzu kolejde okutmuş olmanıza her halde pişman değilsinizdir; size çok yardımı dokunuyordur öyle değil mi?

— Tabiî azizim, hem de nasıl!... Ne zaman bir iş konferansımız olsa kokteylleri oğlum hazırlar ve herkesin parmağı ağzında kalır...

Dil!

Annesi William'ı azarladı:

— William, böyle masanın üzerindeki öteberiye uzanman hoşuma gitmiyor! Dilin yok mu senin?

William cevap verdi:

— Var ama anneciğim, kollarım daha uzun!

Unutkanlık

Unutkan profesör kiliseden çıkarken muzaffer bir eda ile karısına fısıldadı:

— Bir de bana unutkan dersin, halbuki bak hem kendi şemsiyemi unutmadım, hem senin mihrabın önünde unuttuğun şemsiyeni de aldım.

Karısı şaşırmıştı:

— Ama kocacığım, dedi, biz bugün yanımıza şemsiye almamıştık ki!...

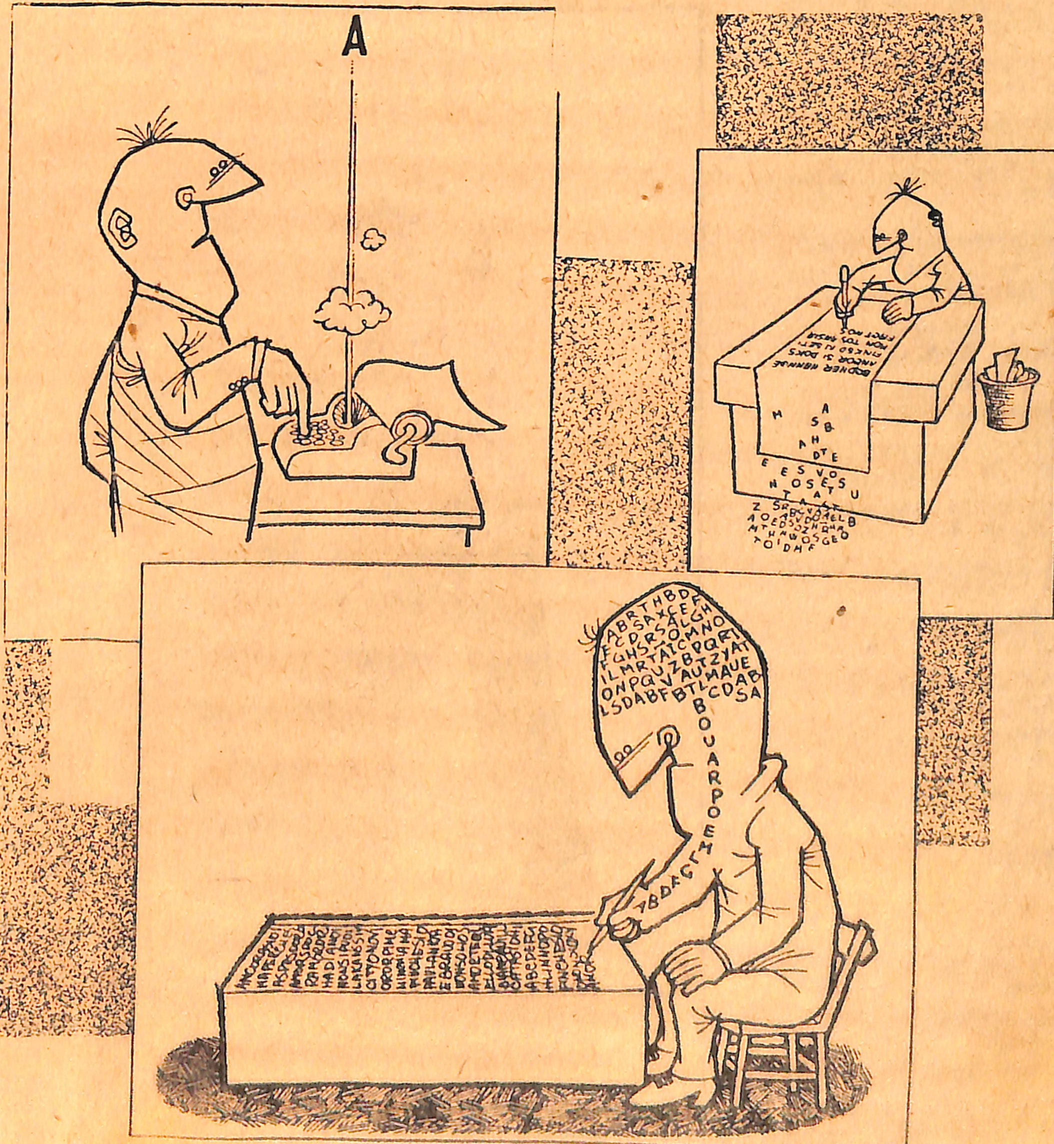
Sıpa!

Babası küçük Johnny'ye kızmış söyleniyordu:

— Sen dikkafalı sıpanın birisin işte!... Sıpa nedir biliyor musun?

Johnny sırıttı:

— Elbette biliyorum babacığım, sıpa, eşşeğin oğludur.

Yalı Çapkını

Yusuf Ziya Ortaç

OYUN 3 PERDE

Ezhar — (Kelepçeli kollarını sallıyarak acı acı güler) Yaaa... Demek böyle?... Sansar eline düştün ha?..

Abdurrahman — Çıldıracağım vallahi, hâlâ bir şey anlıyamıyorum... (İki memura) Siz kimsiniz kuzum?...

Ali — (Sofradakileri hürmetle selâmlıyarak) Paşam, af buyurunuz... Bendeniz Emniyet Komiseri Ali... Ali Şarlok!

Abdurrahman — Siz... Siz komiser misiniz?

Ali — Evet paşam, ne yaparsınız, meslek icabı her role çıkıyoruz...

Beceren — Fakat mesele nedir.. Ezhar Paşa hazretlerinden ne istiyorsunuz?... Malûm ya, biz memlekete turist çekelim derken seyyahlara karşı böyle muameleler!..

Ali — Telâş buyurmayınız efendim... Arzedeyim: Son zamanlarda piyasaya mühim miktarda sahte bin liralıklar sürüldüğü anlaşıldı...

Beceren — Ne söylüyorsunuz?. Sahte bin liralıklar mı?..

Ali — Evet efendim, sahte bin liralıklar... Tahkikat, tahkikat, tahkikat... Bütün şüpheler, döndü, dolaştı, Galatalı Arap Şefik'in üstünde toplandı... Meşhur kalpazanlardan... Fakat, gel gelelim, Arap Şefik meydanda yok... İki aydır, ne her akşam gittiği meyhaneye gitmiş, ne dostu Sülük Zeynebe uğramış... Koydunsa bul!.

Leylâ — Aman Allahım... Yoksa... Yoksa bizim Mısırlı Ezhar Paşa...

Ali — Evet efendim, ta kendisi... Meşhur Arap Şefik... Üç gün evvel, eski memurlarımızdan biri, onu yalıya girerken görmüş... Haber verdi... Bir pot kırmamak için bütün dikkatimizle, kırk sa. at bu izin üstünde dolaştık... Nihayet... Görüyorsunuz işte...

Müzehher — (Başı iki elinin arasında) Korkunç şey... Korkunç!. Korkunç!

Abdurrahman — Fakat, bizim aramıza sokulmağa milyoner Mısırlı rolü oynamağa ne lüzum vardı?...

Ali — Tabiî lüzum vardı Paşam... Sahte binlikleri nasıl sürecek?... Galata meyhanelerinde bozdurmağa kalksa beş dakikada enselerdik!

Beceren — Olur şey değil... Demek o güneş görmedik kıyır kıyır binlikler...

Şemsi — O bol keseden ihsanlar...

Abdurrahman — O çetrefil Türkçe...

Beceren — Hepsi, hepsi yalandı ha?...

Ezhar — (İki memur arasından silkinir) Evet, yalandı... Hepsi yalan... Ama, bir tanesi var ki, o doğruydu... İnanınız ki o çok doğruydu bayan Müzehher!... Çok!

(İki memur, Ezhar'ı kolundan sürükleyip yalının arka yoluna çekerler.)

Ali — Tekrar affınızı dilerim... Güzel bir gecede keyfinizi kaçırdım... Ne yaparsınız, vazife... (selâmlar) Müsaadenizle efendim!

DOKUZUNCU MECLİS

Evvelkiler — Yalnız Ezhar ile Ali yok.

Abdurrahman — Felâket!... Şimdi ne yapacağız?... (Bahçede dolaşır).

Leylâ — Mahvolduk... Perişan olduk... Rezil olduk!...

Müzehher — Gördünüz mü becerdiğiniz işi bay Beceren?

Abdurrahman — (Beceren'in önünde durur) Şimdi ne yapacağız?... Şimdi ne olacak?...

Beceren — Anlıyamıyorum telâşınızı... Ne var? Ne oldu ki?...

Abdurrahman — Aman azizim, insaf!... Daha ne olsun?... Başımıza gelen felâket..

Beceren — Hangi felâket?... Lûtfen biraz izah buyurur musunuz?

Abdurrahman — Aaa... Olur şey değil... Aman birader, sahte binliklerle rehinden kurtardığımız bu yalı... Şehzadebaşındaki fırın.. Leylânın mücevheratı... Gümüş ta kımlarımız...

Beceren — Malûm, malûm: Bakkala, kasaba, sağa, sola ödenen borçlar... Daha?

Abdurrahman — Dahası var mı?... Daha ne olsun?... Hepsi karıştı... Hepsi yıkıldı ..

Leylâ — Hepsi alt üst oldu!

(Gündüz, çevik bir hareketle bahçe duvarlarından içeri atlar).

Gündüz — Bilâkis hanımefendiciğim... Bilâkis Paşam... Her şey asıl şimdi yoluna girdi... Asıl şimdi düzeldi...

Beceren — Doğru söylüyor Gündüz, doğru söylüyor.. Bütün bu olan biten işlerden size ne?

SÜMERBANK

Memleketimizin en büyük sanayi teşekkülü

Sümerbank

Bankacılık hizmetlerile de emrinizdedir.

İNAP HULUSİ İSTANBUL

Abdurrahman — Aman Beceren... Biz bunları o sahte binliklerle kurtarmadık mı?...

Beceren — Yoook... Ben böyle bir iftirada bulunacak adamın alnını karışlarım!

Leylâ — Peki... Ya o kalp binlikler?...

Beceren — (Bir kahkaha atar) Çok safsınız vallahi, çok... Onlar, piyasada kimbilir kaç el değiştirdi... Kimbilir şimdi hangi tefecinin, hangi vurguncunun, hangi karaborsacının kasasına girmiştir!...

Abdurrahman — Sahi mi diyorsun Beceren?...

Gündüz — Şüphe mi var Paşam...

Beceren — Eğer elinizde beş on tane varsa bana verin: Beş yüz liradan almağa hazırım!

Müzehher — Desenize, ne olduk sa zavallı Ezhar Paşa'ya oldu...

Beceren — Hayıır!... Katiyen... Asıl büyük vurgunu vuran o!...

Abdurrahman — Vallahi, hiç bir şey anlıyamıyorum Beceren?...

Beceren — Paşam, hani herif Allah için sanatının ehli imiş: İki ay, durmadan bana piyasadan altın toplattı... Durun bakayım... (Cebinden bir defter çıkarıp sahifelerini çevirir) İşte... Yedi yüz Reşat... Dokuz yüz Hamit... İki bin Gulden... Bin beş yüz Cumhuriyet... Tekrar dört yüz Reşat... Tekrar Hamit, tekrar Cumhuriyet... Cem'an üç yüz bin liralık altın... Onları muhakkak emin bir yere istif etmiştir.. Sonra, Ayazpaşa'da koskoca bir apartman... Kaloriferli, asansörlü bir apartman... Onlar için kodes nedir ki?.. Bir kaç yıl yatıp çıktı mı?...

Gündüz — Kimbilir, belki de yarın, sosyete hayatının kibar simalarından biri olarak ziyaretlerde, balolarda dansederken, şampanya içerken görürüz...

Şemsi — (Başını sallıyarak) Üstelik iki ay yalı çapkınlığı da caba!...

Beceren — Olan olmuştur... Herkes yerini buldu... (Müzehherle Gündüzü göstererek) Bakın, yüzleri nasıl gülüyor?..

(Beceren, bir kolunu Müzehherin, bir kolunu Gündüz'ün omuzuna atarak sofraya doğru yürür.)

Beceren — Müzehher hanımefendinin yirmi birinci doğum günlerini kutluyorduk, değil mi?... Haydi çocuklar, haydiii.. Keyfimize devam edelim!

Müzehher — (Telâşla) Durunuz... Durunuz!...

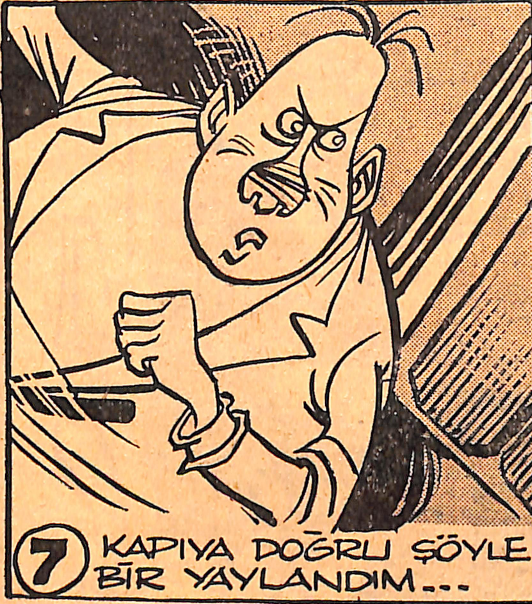
Leylâ — Ne var kızım?... Ne oldu?...

Müzehher — (Kulaklarındaki küpeleri göstererek) Ya bunlar?.. Bunlar ne olacak?..

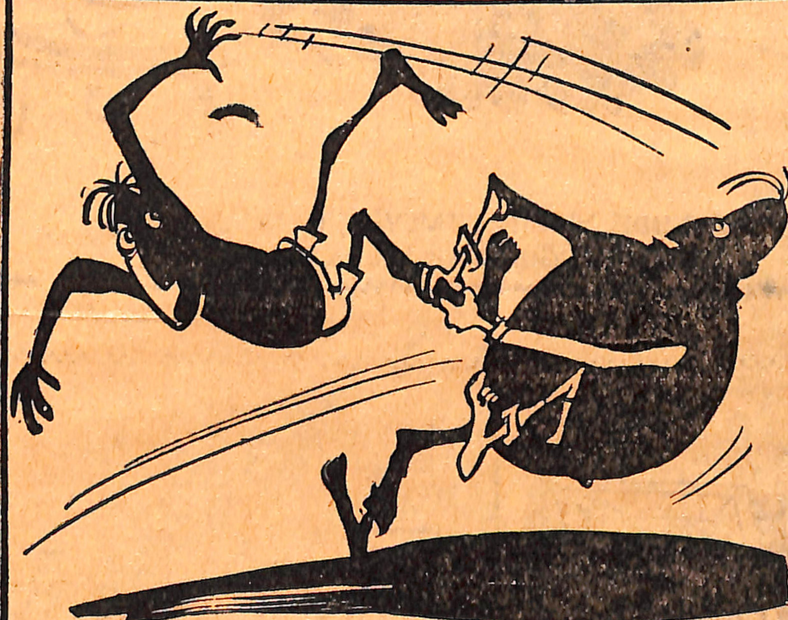
Beceren — Onlar mı?... Onları güle güle takacaksınız!... Malûm ya, meşhur atasözüdür: Kulağına küpe olsun derler!

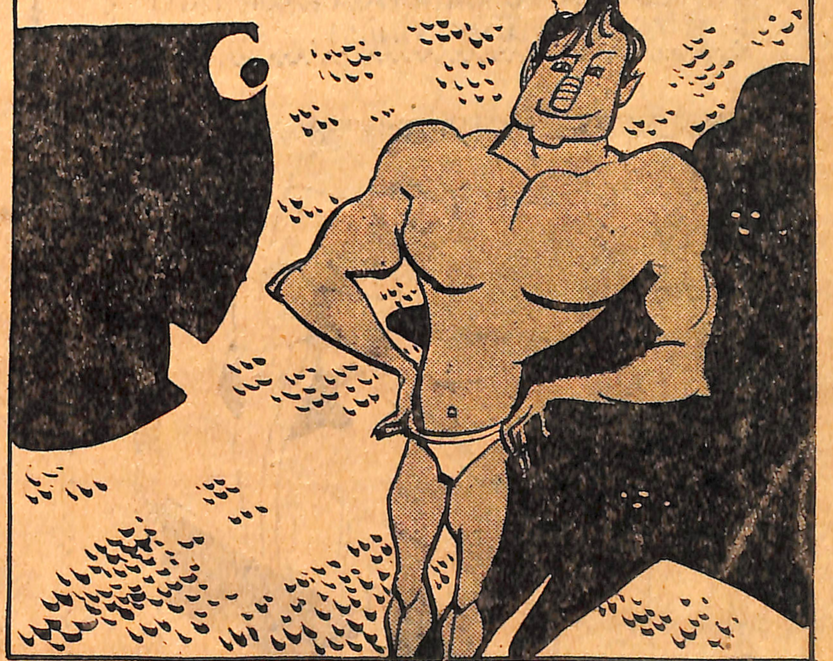
PERDE

NAMUSLU KOCA

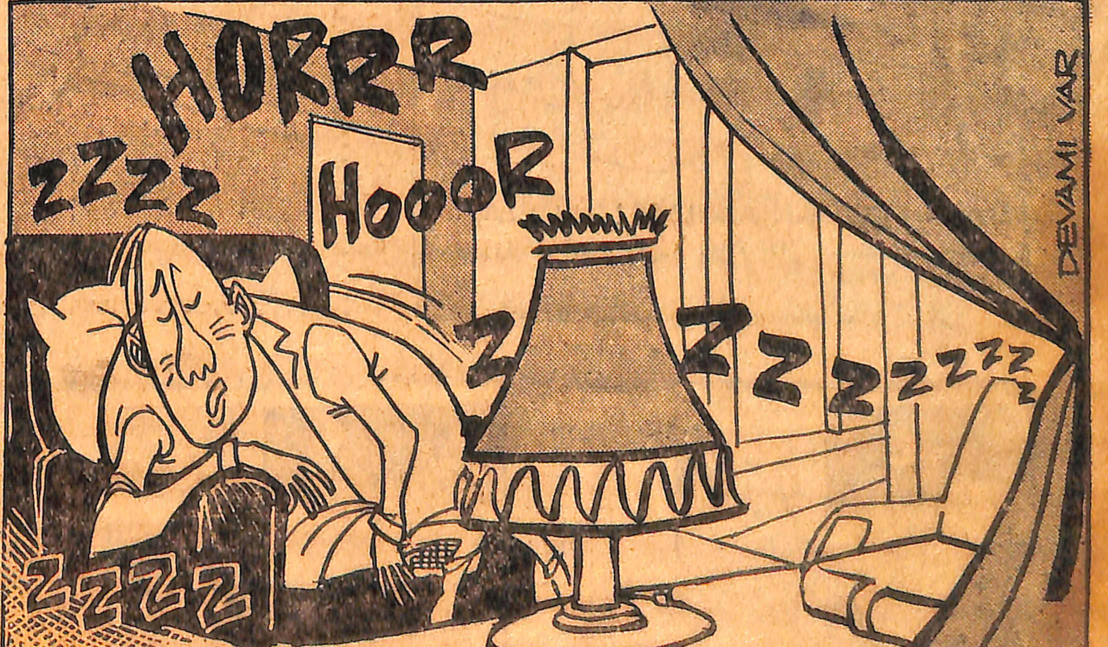

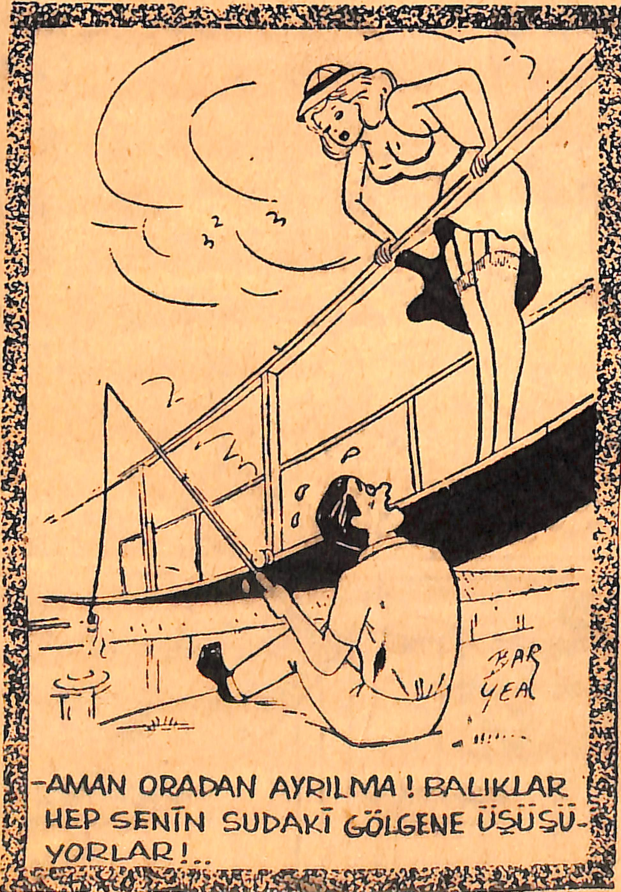
DÜNYA KARİKATÜRLERİ

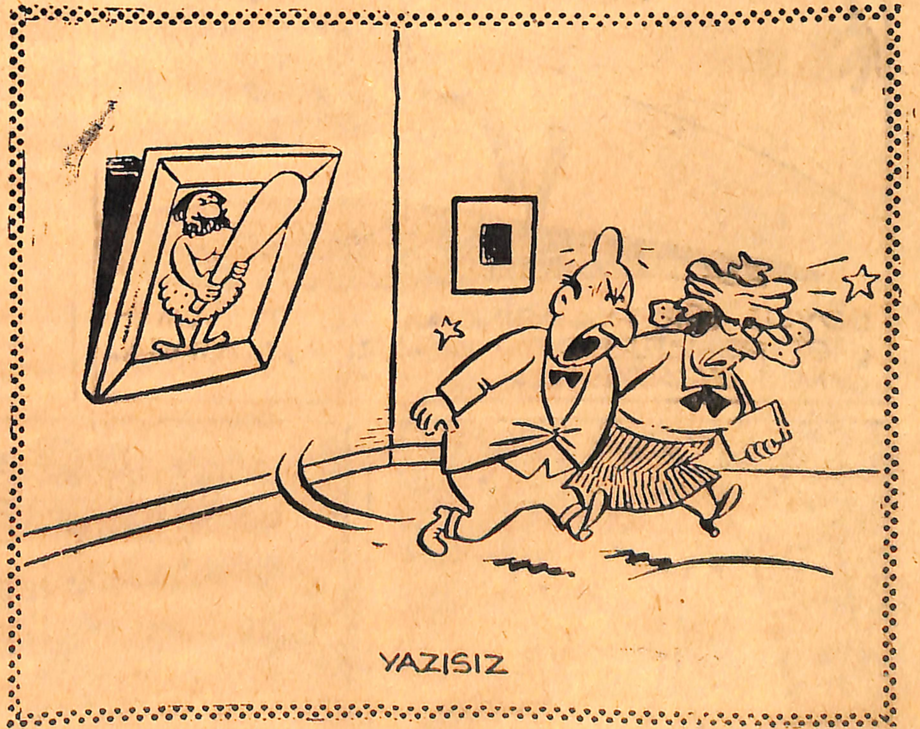
DÜĞÜN HATIRASI:
-LÜTFEN ŞU KARYOLAYA BAKIP TATLI TATLI GÜLÜMSEYİNİZ !..

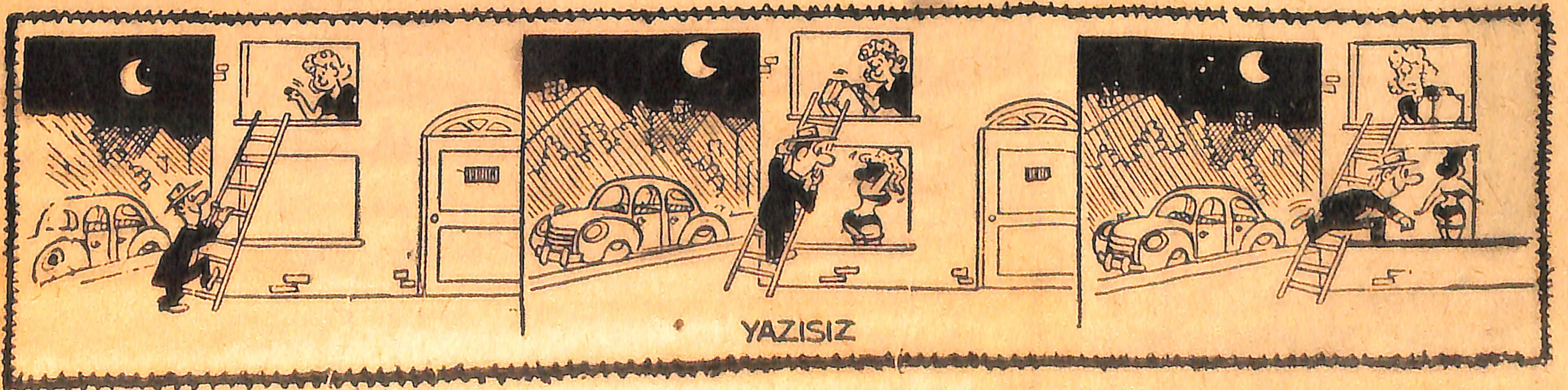
-BEYHUDE YEMİN ETMEYİN, İNANMAM... SİZİN MEBUS OLDUĞUNUZU BİLİYORUM !

-AMAN ORADAN AYRILMA ! BALIKLAR HEP SENİN SUDAKİ GÖLGENE ÜŞÜŞÜYORLAR !..

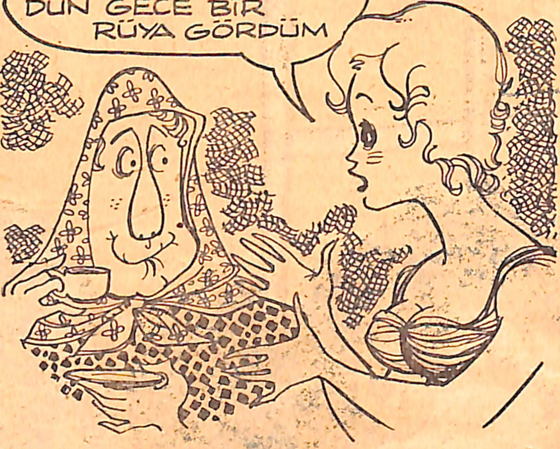

YAZISIZ

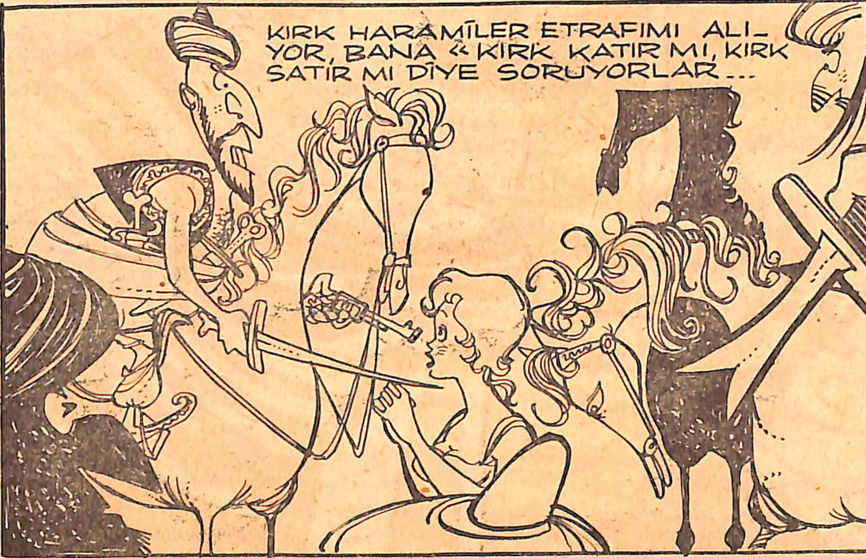
YAZISIZ

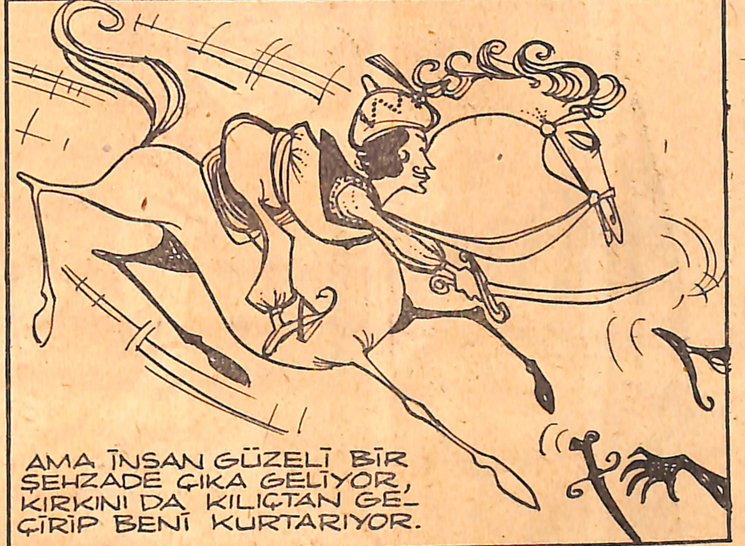
HAYIRDIR İNŞALLAH

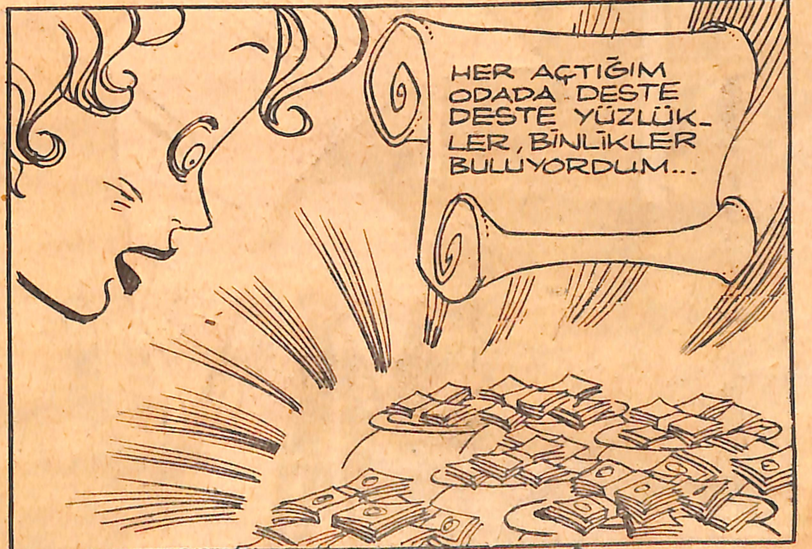

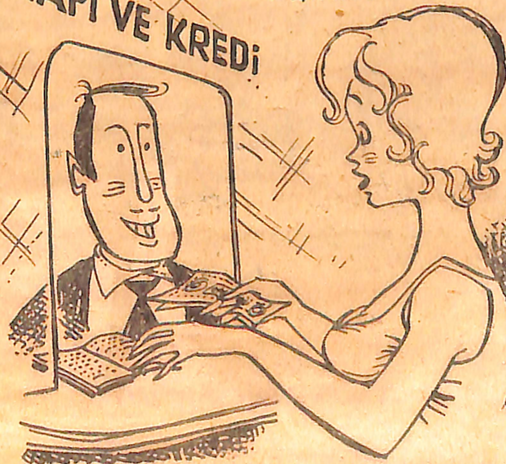

Yalçın Çetin - AKBABA REKLAM

YAPI ve KREDİ BANKASI

1959'da

40 APARTMAN DAİRESİ

ayrıca

1,5 milyon

liralık para ikramiyeleri

Dağıtıyor

— On bin lira kefaletle serbest bırakacaklar... Karın iki gecede kazanırım diyor!